REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

unisVET
uvajanje novih izobraževalnih programov na področju storitev

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

mag. Katja Blatnik

OBRAČUN PLAČ 1

Program: EKONOMSKI TEHNIK
Modul: FINANČNO KNJIGOVODSTVO
Vsebinski sklop: OBRAČUN PLAČ

Vir: http://www.skladi.com/storage/pic/2c417ead6c8962bfb28379fb23cedde4swf_1.jpg

Ljubljana, maj 2009

Srednje strokovno izobraževanje

Program: **Ekonomski tehnik**
Modul: **Finančno knjigovodstvo**
Vsebinski sklop: **Obračun plač**

Naslov učnega gradiva
Obračun plač 1

Ključne besede: **obračunavanje plač, bruto plača, neto plača, nadomestilo plače, obdavčitev plač in drugih prejemkov, letni dopust in regres za letni dopust, odsotnosti z dela, stroški plač, stroški dela, zakonodaja.**

Seznam kompetenc, ki jih zajema učno gradivo:
OP1: **Obračunavanje in knjiženje stroškov dela.**
OP2: **Izračunavanje dohodnine, prispevkov iz plač in na plače.**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

331.2(075.3)(0.034.2)

BLATNIK, Katja, 1974-
Obračun plač 1 [Elektronski vir] / Katja Blatnik. - El. knjiga.
- Ljubljana : GZS, Center za poslovno usposabljanje, 2009. -
(Srednje strokovno izobraževanje. Program Ekonomski tehnik.
Modul Finančno knjigovodstvo. Vsebinski sklop Obračun plač)

Način dostopa (URL): http://www.unisvet.si/index/index/activityld/4
4. - Projekt UNISVET

ISBN 978-961-6413-31-2

251079936

Avtorica: **mag. Katja Blatnik**
Recenzentki: **Zlata Zalar, univ. dipl. ekon. in Darja Vidovič, univ.dipl. prav.**
Lektorica: **Dagmar Prijatelj, prof.**

Založnik: **GZS Ljubljana, Center za poslovno usposabljanje**
Projekt unisVET

URL: http://www.unisvet.si/index/index/activityld/44

Kraj in datum: **Ljubljana, maj 2009**

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons:
Priznanje avtorstva - Nekomercialno - Deljenje pod enakimi pogoji.

Učno gradivo je nastalo v okviru projekta unisVET Uvajanje novih izobraževalnih programov v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju s področja storitev za obdobje 2008-2012, ki ga sofinancirata Evropska unija preko Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja, prednostna usmeritev Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Vsebina gradiva v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske unije. Odgovornost za vsebino nosi avtor.

NAGOVOR AVTORICE

Plače so iz socialnega, ekonomskega, motivacijskega in pravnega vidika že od nekdaj zelo občutljivo družbeno in politično področje. Z ekonomskega vidika je najpomembnejši makroekonomski vidik plač, ki se kaže v vplivu na celotno narodno gospodarstvo in gospodarski razvoj države. S plačami sta neposredno povezana produktivnost in konkurenčnost, posredno pa inflacija in drugi pomembni makroekonomski indikatorji.

Obseg plač v gospodarstvu vpliva na gibanje plač v javnem sektorju, izplačevanje pokojnin in zagotavljanje javnih storitev s področja socialnega varstva, saj so plače pomemben vir financiranja socialnih storitev.

Na podlagi izplačanih plač lahko ocenjujemo tudi uspešnost podjetja. Plače so predvsem v delovno intenzivnih panogah precejšen stroškovni zalogaj za podjetja. Plača, ki jo dobi delavec na račun, še zdaleč ni edini strošek podjetja. Upoštevati moramo še prispevke, davek od dohodka fizičnih oseb – dohodnino in druga izplačila, ki so neposredno povezana z delom. Pri presojanju uspešnosti poslovanja podjetja moramo upoštevati tudi strošek plač. Podjetje lahko le na kratek rok ustvarja visok dobiček na račun nizkih plač. Dolgoročno gledano se bo dobra delovna sila preselila v podjetja, ki izplačujejo višje plače ali pa bo padla motivacija za delo.

Plače so nagrade za vložen trud zaposlenih in predstavljajo psihološko motivacijo za delo. Za posameznika in za podjetje je pomembno, da je plača pravilno izračunana in da so plačani vsi prispevki ter davki, povezani s plačo. Plačilo prispevkov za zdravstveno varstvo je namreč pogoj za koriščenje storitev brezplačnega javnega zdravstva, plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je povezano s pravico do pokojnine, plačilo prispevkov za starševsko varstvo je povezano s porodniško in podobno. Z vidika podjetja pa strošek plač znižuje davčno osnovo podjetja, kar je neposredno povezano tudi s knjiženji plač.

Za obračune plač ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja imajo podjetja na voljo različne programske aplikacije. Ne glede na razširjenost uporabe programskih in spletnih orodij moramo poznati postopke izračuna plač. Večina programskih aplikacij zahteva od uporabnika nastavitve prispevnih stopenj in podobno.

KAZALO VSEBINE

UVOD VI

UPORABLJENE KRATICE VI

POMEN OZNAK VI

I. DEL: OBRAČUN STROŠKOV DELA – PLAČE IN REGRES 1

1. PRAVNE PODLAGE 1

1.1 Pogodba o zaposlitvi in njene sestavine 2

1.1.1 Razporeditev delovnega časa 3

1.2 Prijava v obvezno zavarovanje 3

1.3 Delovno razmerje in plačilo za delo 4

1.4 Nadomestilo plače 5

1.4.1 Višina nadomestila plače 5

1.5 Plačilni dan, kraj izplačila 7

2. OBRAČUNSKI PODATKI 10

2.1 Splošni podatki 10

2.1.1 Davčne olajšave in dohodninska lestvica 13

2.1.1.1 Splošne davčne olajšave 13

2.1.1.2 Osebna davčna olajšava 13

2.1.1.3 Posebne davčne olajšave 13

2.1.2 Lestvica za odmero dohodnine 15

2.2 Podatki o delavcu 16

2.2.1 Povračilo stroškov prehrane in prevoza za delavca 17

2.2.2 Olajšave delavca 18

2.2.3 Odtegljaji od plače 19

3. POSTOPEK OBRAČUNA PLAČ IN NADOMESTIL PLAČ S PRIMERI 23

3.1 Enostavni obračuni plač 23

3.2 Zapletenejši obračuni plač 28

3.2.1 Bonitete in plača 28

3.2.1.1 Vrednotenje bonitet 29

3.2.2 Delavec ni zmožen za delo zaradi bolezni ali poškodbe v breme delodajalca 32

3.2.3 Delavec ni zmožen za delo zaradi bolezni ali poškodbe v breme ZZZS 36

3.3 Regres za letni dopust 41

3.3.1 O letnem dopustu 41

3.3.2 O regresu za letni dopust 42

4. LITERATURA IN VIRI: 47

5. REŠITVE NALOG 50

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Prispevki delojemalca in delodajalca 12

Preglednica 2: Splošni podatki za obračun plač za marec 2009 12

Preglednica 3: Davčne olajšave v letu 2009 14

Preglednica 4: Dohodninska lestvica za leto 2009 15

Preglednica 5: Razlog obravnave, zavezanec izplačila nadomestila, višina nadomestila v breme ZZZS 33

Preglednica 6: Zbirni pregled količnikov 37

UVOD

Gradivo je namenjeno kot pomoč pri učenju in poučevanju vsebinskega sklopa "Obračun plač" iz modula: Finančno knjigovodstvo. S tem gradivom bodo lahko dijaki samostojno obračunali plače in regres. Na koncu vsakega poglavja so naloge, namenjene ponavljanju in utrjevanju snovi.

Prvi del gradiva vključuje pravne podlage za obračun plač. Čeprav ni namen gradiva vrednotenje dela in določanje višine plače, morajo uporabniki gradiva poznati osnovne pravne podlage, ki so neposredno povezane z obračunom plač. Drugi in tretji del gradiva vključujeta obračune plač.

UPORABLJENE KRATICE

AJPES	Agencija RS za javnopravne evidence in storitve
DURS	Davčni urad RS
KP	Kolektivna pogodba
KPPI	Kolektivna pogodba o izredni uskladitvi plač za leto 2007 in načinu usklajevanja plač, povračilu stroškov v zvezi z delom in drugih osebnih prejemkih za leti 2008 in 2009
PIZ	Pokojninsko in invalidsko zavarovanje
PD	Poškodbe pri delu
RS	Republika Slovenija
SRS	Slovenski računovodski standardi
SURS	Statistični Urad Republike Slovenije
SV	Starševsko varstvo
ZDR	Zakon o delovnih razmerjih
ZDavP	Zakon o davčnem postopku
ZDoh	Zakon o dohodnini
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje RS
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
ZUTPG	Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v RS
ZZ	Zdravstveni zavarovanje
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

POMEN OZNAK

 Naloge za samostojno delo in razpravo

 Vprašanja

 Namigi za reševanje nalog

 Rešitve

 Naloge

 Rešitve nalog

I. DEL: OBRAČUN STROŠKOV DELA – PLAČE IN REGRES

1. PRAVNE PODLAGE

Delovna razmerja, ki se sklepajo med delavcem in delodajalcem, ureja Zakon o delovnih razmerjih[1] (v nadaljevanju: ZDR).

Določbe v ZDR predstavljajo minimalno raven

Pri sklepanju in prenehanju pogodbe o zaposlitvi in v obdobju trajanja delovnega razmerja sta delodajalec in delavec dolžna upoštevati določbe ZDR in drugih zakonov, ratificiranih in objavljenih mednarodnih pogodb, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov delodajalca.

Pri izpolnjevanju pravic in obveznosti mora delodajalec upoštevati delovno pravne akte. Če so med delovno pravnimi akti razlike, mora delodajalec upoštevati tiste delovno pravne akte, ki so za delavca najugodnejši.

Delodajalec mora pri izpolnjevanju pravic in obveznosti upoštevati po hierarhiji vse navedene pravne akte in spoštovati tiste določbe, ki so za delavca najugodnejše. Hierarhija delovno pravnega sistema je naslednja:

1. Zakon o delovnih razmerjih, drugi zakoni in podzakonski akti,
2. Zakon o kolektivnih pogodbah,
3. Kolektivna pogodba na ravni dejavnosti in kolektivna pogodba o plačah,
4. Podjetniška kolektivna pogodba oziroma splošni akti pri delodajalcu brez reprezentativnega sindikata,
5. Pogodba o zaposlitvi.

V nekaterih primerih se s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti razmerja med delavcem in delodajalcem lahko uredijo tudi za delavca manj ugodno kot določa ZDR.

Načelno velja, da se lahko s pogodbo o zaposlitvi oziroma s kolektivno pogodbo ldoločijo pravice, ki so za delavca ugodnejše kot jih določa ZDR, zato je treba zakonska določila večinoma upoštevati kot minimalno raven pravic. Vendar pa v 3. odstavku 7. člena ZDR piše, da se lahko s kolektivno pogodbo razmerja med delavcem in delodajalcem uredijo tudi drugače (za delavca manj ugodno), in sicer v naslednjih primerih:

- pogodba o zaposlitvi za določen čas in omejitev sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas (52. in 53. člen ZDR),
- odpovedni rok (91. člen ZDR),
- splošno o opravljanju pripravništva (120. člen ZDR),
- nadurno delo (143. člen ZDR),
- urejanje delovnega časa, nočnega dela, odmorov in počitkov (158. člen ZDR),
- disciplinske sankcije (175. člen ZDR).

[1] Zakon o delovnih razmerjih (ZDR). Uradni list RS, št. 42/2002 (http://www.uradni-list.si/1/content?id=36364&part=&highlight=zdr) in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-A). Uradni list RS, št. 103/2007 (http://www.uradni-list.si/1/content?id=83126&part=&highlight=zdr).

V vseh teh primerih ZDR določa, da je mogoča drugačna ureditev le s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti.
Če pri posameznem delodajalcu ni organiziranega sindikata, se lahko s splošnim aktom delodajalca določijo pravice, ki se v skladu z ZDR lahko urejajo v kolektivnih pogodbah, če so za delavca ugodnejše, kot jih določa zakon oziroma kolektivna pogodba, ki zavezuje delodajalca. Splošni akt delodajalca in pogodba o zaposlitvi lahko torej določata pravice, ki so za delavca ugodnejše kot jih določa ZDR (ali kolektivna pogodba).

Na podlagi 25. člena Zakona o kolektivnih pogodbah[2], ki je začel veljati 6. maja 2006, se kolektivne pogodbe, sklenjene za območje države, vpisujejo v evidenco kolektivnih pogodb, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za delo[3].

1.1 Pogodba o zaposlitvi in njene sestavine

2. del ZDR med drugim obravnava pogodbo o zaposlitvi. S to pogodbo se sklene delovno razmerje. V pogodbi o zaposlitvi se med drugim določi datum nastopa dela. Ta datum je pomemben, ker se z dnem nastopa dela, ki je zapisan v pogodbi o zaposlitvi, začnejo uresničevati pravice in obveznosti na podlagi opravljanja dela v delovnem razmerju ter vključitev v socialno zavarovanje na podlagi delovnega razmerja.

Pravice in obveznosti iz delovnega razmerja se začnejo uresničevati z dnem nastopa dela, ki je zapisan v pogodbi o zaposlitvi.

Pogodba o zaposlitvi se lahko sklepa:
- za nedoločen ali določen čas,
- za določen čas, pod pogoji, ki so navedeni v 52.–56. členu ZDR,
- za polni ali krajši delovni čas (delovni čas, ki je krajši od polnega delovnega časa).

Pogodba o zaposlitvi se sklene v pisni obliki. 3 dni pred predvideno sklenitvijo mora delodajalec izročiti delavcu pisen predlog pogodbe o zaposlitvi, ob njeni sklenitvi pa pisno pogodbo. Osnovni obrazci za sklenitev pogodbe so na voljo v papirnicah in knjigarnah. Pogodbo o zaposlitvi lahko sestavimo tudi sami, vendar moramo pri tem upoštevati obvezne sestavine, ki jih določa 29. člen ZDR:
- podatki o pogodbenih strankah z navedbo njunega prebivališča oz. sedeža,
- datum nastopa dela,
- naziv delovnega mesta oziroma vrsto dela, s kratkim opisom dela, ki ga mora opravljati po pogodbi o zaposlitvi in za katero se zahtevajo enaka stopnja in smer izobrazbe in drugi pogoji za opravljanje dela v skladu z 20. členom ZDR,
- kraj opravljanja dela; če ni navedenega točnega kraja, velja, da delavec opravlja delo na sedežu delodajalca,
- obdobje, za katerega je sklenjena pogodba o zaposlitvi, in določilo o načinu izrabe letnega dopusta, če je sklenjena pogodba o zaposlitvi za določen čas,
- določilo, ali gre za pogodbo o zaposlitvi s polnim ali krajšim delovnim časom,
- določilo o dnevnem ali tedenskem delovnem času in razporeditvi delovnega časa,

[2] Uradni list RS, št. 43/2006.
[3] Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve: Evidenca kolektivnih pogodb. (http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/delovna_razmerja_in_pravice_iz_dela/socialno_partnerstvo/evidenca_kolektivnih_pogodb/)

- določilo o znesku osnovne plače delavca v valuti, veljavni v Republiki Sloveniji, ki mu pripada za opravljanje dela po pogodbi o zaposlitvi ter o morebitnih drugih plačilih,
- določilo o drugih sestavinah plače delavca, o plačilnem obdobju, plačilnem dnevu in o načinu izplačevanja plače,
- določilo o letnem dopustu oziroma načinu določanja letnega dopusta,
- dolžina odpovednih rokov,
- navedba kolektivnih pogodb, ki zavezujejo delodajalca oziroma splošnih aktov delodajalca, ki določajo pogoje dela delavca in
- druge pravice in obveznosti v primerih, določenih z ZDR.

1.1.1 Razporeditev delovnega časa

Razporeditev polnega delovnega časa (od 36 do 40 ur na teden) je lahko:

- enakomerna, pri čemer polni delovni čas ne sme biti razporejen na manj kot 4 dni v tednu,
- neenakomerna[4] (zaradi narave dela, organizacije dela ali potreb uporabnikov), pri čemer delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden (tudi, če je neenakomerna razporeditev dela začasna)

ZDR omogoča delodajalcem, da delovni čas razporedijo neenakomerno (npr. v ponedeljek 8 ur, v torek 6 ur …), vendar pa morajo delodajalci pred začetkom koledarskega oz. poslovnega leta določiti letni razpored delovnega časa in o tem obvestiti delavce in sindikate. Razporeditev delovnega časa je med drugim pomembna pri izplačilu nadomestil plač (Glejte še: Nadomestilo plače, stran 5).

Razporeditev delovnega časa in pogoji za začasno prerazporeditev delovnega časa se določijo s pogodbo o zaposlitvi (v skladu z ZDR in kolektivno pogodbo).

1.2 Prijava v obvezno zavarovanje

Delodajalec mora delavca prijaviti v obvezno pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje ter ga zavarovati za primer brezposelnosti v skladu s posebnimi predpisi. Rok za prijavo je 8 dni po sklenitvi pogodbe.

Delodajalci morajo v 8 dneh prijaviti začetek ali prenehanje zavarovanja ter vsako spremembo javljenega podatka pri prijavno-odjavni službi pristojne registrske izpostave Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Prijava se izvrši pri ZZZS ali elektronsko (na državnem portalu za podjetja in podjetnike - eVEM).

Delavec mora prejeti fotokopijo prijave v 15 dneh od nastopa dela.

Obrazci, ki jih je treba predložiti, so podrobno opisani v Navodilu za prijavo, odjavo in spremembo podatkov v obveznih socialnih zavarovanjih za delavce in družbenike ter Navodilu za prijavo, odjavo in spremembo podatkov v obveznem zdravstvenem zavarovanju za družinske člane[5].

[4] Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše od šest mesecev.
[5] ZZZS: http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/mju_dokumenti/E-VEM/Prijava_ZZZS_V2.doc

1.3 Delovno razmerje in plačilo za delo

Delovno razmerje je opredeljeno v 4. členu ZDR. To je razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo in neprenehoma opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca.

42. člen ZDR določa, da mora delodajalec zagotoviti delavcu ustrezno plačilo za opravljanje dela, in sicer v skladu z določbami ZDR. Plačilo za delo je obravnavano v 3. delu ZDR.

Plačilo za delo po pogodbi o zaposlitvi je sestavljeno iz:
- plače, ki mora biti vedno v denarni obliki,
- drugih vrst plačil, če je tako določeno s kolektivno pogodbo.

Plača je sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost, dodatkov, ki se določijo za posebne pogoje dela, plačila za poslovno uspešnost.

Plača je sestavljena iz:
- osnovne plače, ki se določi glede na zahtevnost dela, za katerega je delavec sklenil pogodbo o zaposlitvi,
- dela plače za delovno uspešnost, ki se določi z upoštevanjem gospodarnosti, kakovosti in obsega opravljenega dela, za katerega je delavec sklenil pogodbo o zaposlitvi,
- dodatkov, ki se določijo za posebne pogoje dela, in izhajajo iz:
  - razporeditve delovnega časa: nočno delo, nadurno delo, nedeljsko delo, praznično delo in delo na proste dneve po zakonu, pri čemer se dodatki upoštevajo le za obdobje, ko je delavec delal v teh pogojih,
  - drugih pogojev, ki niso vključeni v zahtevnost dela in so lahko določeni s kolektivno pogodbo: posebne obremenitve pri delu, neugodni vplivi okolja in nevarnosti pri delu;
- plačila za poslovno uspešnost, če tako določa kolektivna pogodba ali pogodba o zaposlitvi.

Višina dodatkov se lahko v kolektivni pogodbi določi v nominalnem znesku ali v odstotku od osnovne plače za polni delovni čas oziroma ustrezne urne postavke.

Delavcu pripada tudi dodatek za delovno dobo, ki se določi v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti. Dodatek za delovno dobo je v večini KP določen najmanj v višini 0,5 % osnovne plače za vsako dopolnjeno leto skupne delovne dobe. Pri tem velja opozoriti na določbo 238. člena ZDR, ki določa, da delavci, ki imajo ob uveljavitvi ZDR (1. januar 2003) dodatek za delovno dobo najmanj v višini 0,5 % od osnovne plače za vsako izpolnjeno leto delovne dobe, ohranijo ta dodatek ne glede na višino dodatka, ki ga določa KP na ravni dejavnosti, razen če je s to pogodbo ali s pogodbo o zaposlitvi določen višji dodatek.

Pri plači mora delodajalec upoštevati minimum, določen z zakonom oziroma kolektivno pogodbo, ki neposredno zavezuje delodajalca.

Od 1. avgusta 2008 znaša minimalna plača za polni delovni čas 589,19 EUR.

Z zakonom o določitvi minimalne plače (ZDMP) se določa način usklajevanja minimalne plače, ki pripada zaposlenemu oziroma zaposlenim za delo s polnim delovnim časom in znesek minimalne plače za opravljeno delo. Minimalna plača je določena v mesečnem znesku in se lahko izplačuje v nižjem, sorazmernem znesku le pri zaposlitvi za krajši delovni čas od polnega[6].

[6] Polni delovni čas ne sme biti daljši od 40 ur na teden. Z zakonom oziroma s kolektivno pogodbo se lahko določi kot polni delovni čas delovni čas, ki je krajši od 40 ur na teden, vendar ne manj kot 36 ur na teden.

1.4 Nadomestilo plače

V skladu s 137. členom ZDR ima delavec pravico do nadomestila plače. Ta pravica mu pripada za čas odsotnosti v primerih in trajanju:

- ki jih določa ZDR in
- za čas odsotnosti, ko delavec ne dela zaradi delodajalčevih razlogov (npr. čakanje).

V primerih odsotnosti z dela, ki jih določa ZDR, je delodajalec dolžan delavcu izplačati nadomestilo plače.

ZDR določa, da je delodajalec dolžan izplačati nadomestilo plače v primerih odsotnosti z dela zaradi:

- izrabe letnega dopusta,
- plačane odsotnosti zaradi osebnih okoliščin (npr. lastna poroka, smrt ožjih družinskih članov),
- izobraževanja,
- z zakonom določenih praznikov in dela prostih dni, pri čemer se ta pravica lahko omeji, če delovni oziroma proizvodni proces poteka nepretrgano ali narava dela zahteva opravljanje dela tudi na praznični dan,
- v drugih primerih, ki jih določajo ZDR ali drugi predpisi.

Tudi v primerih nezmožnosti za delo iz zdravstvenih razlogov je delodajalec dolžan delavcu izplačati nadomestilo. Delodajalec izplačuje nadomestilo plače iz lastnih sredstev v primerih nezmožnosti delavca za delo zaradi njegove bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, in sicer do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 120 delovnih dni v koledarskem letu. V času daljše odsotnosti z dela izplača delodajalec nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja.

Če je delavec nezmožen za delo zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu, izplačuje delodajalec nadomestilo plače delavcu iz lastnih sredstev do 30 delovnih dni za vsako posamezno odsotnost z dela. V času daljše odsotnosti z dela izplača delodajalec nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja.

Delodajalec je dolžan delavcu izplačati nadomestilo za tiste dneve in za toliko ur, kolikor znaša delovna obveznost delavca na dan, ko zaradi opravičenih razlogov ne dela.

Če za delavca velja, da mora delati npr. v ponedeljek 8 ur, v torek 6 in v sredo 8 ur, bo za te dneve prejel nadomestilo v skladu z opravljenimi urami.

Nekatera nadomestila bremenijo delodajalca (dopust, praznik, boleznine do 30 delovnih dni ...), druga pa gredo v breme drugih institucij – t.i. refundacije (povračila) nadomestil.

Nekatera nadomestila plače ne bremenijo delodajalca, ampak druge institucije.

1.4.1 Višina nadomestila plače

7. odstavek 137. člena ZDR določa višino nadomestila plače, ki ga mora delodajalec upoštevati, razen če drug zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis ne določa drugače. Višino nadomestila lahko urejajo tudi posamezne kolektivne pogodbe, interni akti delodajalca in pogodba o zaposlitvi.

Delavcu pripada nadomestilo plače:

- v višini njegove povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev oziroma iz obdobja dela v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti
- če delavec v obdobju zaposlitve v zadnjih treh mesecih ni delal in je za ves čas prejemal nadomestilo plače, je osnova za nadomestilo enaka osnovi za nadomestilo plače v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti
- če delavec v celotnem obdobju zadnjih treh mesecev ni prejel niti ene mesečne plače, mu pripada nadomestilo plače v višini osnovne plače, določene v pogodbi o zaposlitvi.

V zvezi s tem ne smemo pozabiti, da je plača sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov. Sestavni del plače je tudi plačilo za poslovno uspešnost, če je to dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi.

Višina nadomestila plače ne sme presegati višine plače, ki bi jo delavec prejel, če bi delal.

V primeru odsotnosti z dela delavca zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, znaša višina nadomestila plače, ki bremeni delodajalca, 80% plače delavca v minulem mesecu za polni delovni čas (8. odstavek 137. člena ZDR). Kot smo omenili je lahko nadomestilo urejeno v posamezni kolektivni pogodbi. Nekatere kolektivne pogodbe se sklicujejo na ZDR, druge določajo ugodnejša nadomestila za delavce. Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije[7] npr. določa, da znaša višina nadomestila plače delavca v primeru odsotnosti z dela delavca zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom in bremeni delodajalca **85 % plače delavca v minulem mesecu** za polni delovni čas.

V osnovo za izračun nadomestila se všteva osnovna plača, del plače za delovno uspešnost in dodatki. V osnovo za izračun ne vštevamo plačanih nadur, plače za poslovno uspešnost in plače za posebno uspešnost.

V osnovo za izračun nadomestila se ne všteva del plače iz nadur, poslovne uspešnosti in posebne uspešnosti, kar pomeni, da se v osnovo všteva osnovna plača, del plače za delovno uspešnost in dodatki. Ta kolektivna pogodba določa, da nadomestilo plače ne more presegati delavčeve zadnje izplačane plače. V tem primeru torej nadomestilo plače ne sme presegati niti višine plače, ki bi jo delavec prejel, če bi delal, niti njegove zadnje izplačane plače. Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti[8] pa v zvezi nadomestilom plače delavca v primeru odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom in bremeni delodajalca, določa, da znaša višina nadomestila **najmanj 80 %** osnove za dneve odsotnosti z dela, pri čemer se osnova nadomestila določi v skladu z ZDR.

Če delavec ne more opravljati dela zaradi t. i. višje sile, je upravičen do polovice plačila, do katerega bi bil sicer upravičen, če bi delal, vendar ne manj kot 70 % minimalne plače. Glede ne to, da ZDR ne definira pojma "višja sila", je treba pri opredelitvi tega pojma izhajati iz splošnih pravil civilnega prava. Da bi nek dogodek lahko predstavljal višjo silo, mora biti nepredvidljiv in izreden, njegovega učinka pa ni bilo mogoče pričakovati, se mu izogniti ali ga odvrniti[9].

Nadomestilo plače ima za osnovo minulo plačo delavca, ki že vsebuje dodatke, zato se ti pri nadomestilih plače ne obračunajo.

[7] Uradni list RS, št. 94/2008.
[8] Uradni list RS, št. 1/2005.
[9] MDDSZ: Stališča strokovne delovne skupine za spremljanje izvajanja ZDR (2003-2005)

1.5 Plačilni dan, kraj izplačila

Plača se izplačuje za plačilna obdobja, ki ne smejo biti daljša od enega meseca. Izplača se najpozneje 18 dni po preteku plačilnega obdobja. Če je plačilni dan dela prost dan, se plača izplača najpozneje 18 dni po preteku plačilnega obdobja. Delavce je treba predhodno pisno obvestiti o morebitni spremembi plačilnega dne.

Primer datuma izplačila: Plačilno obdobje je mesec. Plačo za januar je potrebno izplačati najpozneje 18. februarja oz. 19. februarja, če je 18. februar nedelja ali praznik.

Plača mora biti izplačana do konca plačilnega dne na običajnem izplačilnem mestu. Če se plača izplačuje prek bančnega računa delavca ali na drug brezgotovinski način, mora biti delavcu na razpolago na določen plačilni dan (razen, če se delavec in delodajalec dogovorita drugače). Plača je lahko izplačana tudi v več delih. Ne glede na način izplačila, pa stroški izplačila bremenijo delodajalca.

Delodajalec mora delavcu izročiti pisni obračun plače in nadomestil plače, iz katerega sta razvidna tudi obračun in plačilo davkov in prispevkov, in sicer:

- ob vsakem izplačilu plače,
- do 31. januarja novega koledarskega leta za minulo koledarsko leto.

NALOGE 1:

1.1 Kateri zakon velja za temeljni zakon na področju delovnopravne zakonodaje?

1.2 Hierarhično naštejte pravne akte s področja delovno pravne zakonodaje!

1.3 Ali ima delavec lahko manj ugodne pravice kot jih določa Zakon o delovnih razmerjih? Utemeljite svoj odgovor!

1.4 Ali lahko splošni akt delodajalca določa manj ugodne pravice za delavca v primerjavi z Zakonom o delovnih razmerjih?

1.5 Katera državna ustanova je dolžna skrbeti za evidenco kolektivnih pogodb?

1.6 Kateri spletni naslov bi uporabili, če bi iskali kolektivne pogodbe?

Uporabite seznam spletnih naslovov: Spletni naslovi 1: (stran: 9)

1.7 Kdaj se začnejo uresničevati pravice in obveznosti iz delovnega razmerja?

1.8 Naštejte načine sklepanja pogodbe o zaposlitvi z vidika trajanja delovnega razmerja!

1.9 Kaj moramo upoštevati, če pogodbo o zaposlitvi sestavimo sami?

1.10 Kako je lahko razporejen polni delovni čas pri delodajalcu?

1.11 Kakšni so roki, povezani s prijavo delavca v obvezno pokojninsko in zdravstveno zavarovanje?

1.12 Na katerem spletnem naslovu lahko najdemo obrazce, ki jih moramo predložiti ob prijavi, odjavi in spremembi podatkov v obvezno socialno zavarovanje za delavce?

1.13 Kakšna je razlika med plačo in plačilom za delo?

1.14 Naštejte sestavne dele plače!

1.15 Ali prejmejo vsi delavci, ki imajo sklenjene pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas enak dodatek za delovno dobo pri delodajalcu?

1.16 Koliko znaša najnižja plača, ki jo mora delavec prejeti za delo s polnim delovnim časom?

1.17 V Uradnem listu RS poiščite podatek o minimalni plači?

Uporabite seznam spletnih naslovov: Spletni naslovi 1: (stran: 9)

1.18 Kdaj ima delavec pravico do nadomestila plače?

1.19 Ali delodajalec nadomestilo plače vedno izplačuje v lastno breme? Utemeljite odgovor!

1.20 Ali razporeditev delovnega časa vpliva na nadomestilo plače?

1.21 Kako se določi višina nadomestila plače?

1.22 Ali je lahko nadomestilo plače višje od plače, ki bi jo delavec prejel, če bi delal?

1.23 Ali pri nadomestilu plače obračunamo dodatke?

1.24 Kdaj najpozneje mora biti izplačana plača?

1.25 Na kakšen način mora biti izplačana plača?

1.26 Ali se plača lahko izplača v več delih?

REŠITVE 1:

Rešitev naloge 1.1 (stran: 1)
Rešitev naloge 1.2 (stran: 1)
Rešitev naloge 1.3 (stran: 1)
Rešitev naloge 1.4 (stran: 2)
Rešitev naloge 1.5 (stran: 2)
Rešitev naloge 1.6 (stran: 9)
Rešitev naloge 1.7 (stran: 2)
Rešitev naloge 1.8 (stran: 2)
Rešitev naloge 1.9 (stran: 2)

 Rešitev naloge 1.10 (stran: 3)

 Rešitev naloge 1.11a (stran: 3)

 Rešitev naloge 1.11b (stran: 3)

 Rešitev naloge 1.12 (stran: 9)

 Rešitev naloge 1.13 (stran: 4)

 Rešitev naloge 1.14 (stran: 4)

 Rešitev naloge 1.15 (stran: 4)

 Rešitev naloge 1.16 (stran: 4)

 Rešitev naloge 1.17 (stran: 9)

 Rešitev naloge 1.18 (stran: 5)

 Rešitev naloge 1.19a (stran: 5)

 Rešitev naloge 1.19b (stran: 5)

 Rešitev naloge 1.20 (stran: 5)

 Rešitev naloge 1.21 (stran: 6)

 Rešitev naloge 1.22 (stran: 6)

 Rešitev naloge 1.23 (stran: 6)

 Rešitev naloge 1.24 (stran: 7)

 Rešitev naloge 1.25 (stran: 7)

 Rešitev naloge 1.26 (stran: 7)

Spletni naslovi 1:

1. Državni portal za podjetja in podjetnike – eVEM: povezava
2. Evidenca kolektivnih pogodb: povezava
3. Navodilo za prijavo, odjavo in spremembo podatkov v obveznih socialnih zavarovanjih za delavce in družbenike ter navodilo za prijavo, odjavo in spremembo podatkov v obveznem zdravstvenem zavarovanju za družinske člane: povezava
4. Uradni list:

a.) Zakon o delovnih razmerjih (ZDR). Uradni list RS, št. 42/2002: povezava
b.) Zakon o določitvi minimalne plače (ZDMP). Uradni list RS, št. 114/2006: povezava
c.) Zakon o kolektivnih pogodba (ZKolP). Uradni list RS, št. 43/2006: povezava
d.) Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZMEPIZ). Uradni list RS, št. 81/2000: povezava
e.) Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-A). Uradni list RS, št. 103/2007: povezava
f.) Znesek minimalne plače. Uradni list RS, št. 76/2008: povezava

2. OBRAČUNSKI PODATKI

Podatke, ki jih potrebujemo preden se lotimo obračuna plač, lahko razdelimo na dva dela:
- splošni podatki, ki so enaki za vse delavce, za katere obračunavamo plačo,
- podatki o delavcih, ki se nanašajo na posamezne delavce.

2.1 Splošni podatki

Splošni podatki se spreminjajo mesečno ali letno, zato jih moramo preveriti pred vsakim obračunom plače. Pozorni moramo biti predvsem na spremembo zneskov davčnih olajšav in lestvice za dohodnino, ki se spreminjajo enkrat na leto[10]. Te spremembe upoštevamo pri izplačilih, ki se izvršijo v novem letu. Splošni obračunski podatki vključujejo:
- podatke o delovnih dneh oziroma delovnih urah in
- obračunske podatke.

Primer: Davčne olajšave, ki veljajo v letu 2009 smo prvič upoštevali pri obračunu plače za december 2008, če je bila plača izplačana v januarju 2009.

Podatki o delovnih dnevih oziroma delovnih urah vključujejo:
- število delovnih dni (ur),
- število dni (ur) praznikov.

Primer: V januarju 2009 je bilo skupaj 22 obračunskih dni (176 ur), od tega sta bila 2 dneva praznična (16 ur).

Obračunski podatki vključujejo predvsem:
- povprečno mesečno plače vseh zaposlenih v RS,
- davčne olajšave in lestvico za dohodnino,
- minimalen znesek prevoza in prehrane,
- dovoljen neobdavčen znesek prehrane,
- minimalno plačo (povezava, stran 4),
- količnike za obračun boleznin, ki ne bremenijo delodajalca (povezava),
- stopnje prispevkov,
- transakcijske račune za nakazilo prispevkov in dohodnine.

Povprečna mesečna plača vseh zaposlenih v RS je povprečna plača vseh zaposlenih v RS za predpretekli mesec od meseca za katerega obračunavamo plačo ali nadomestilo plače. Prva objava te plače je dostopna na spletnih straneh Statističnega urada RS (Povprečna mesečna plača), uradna objava pa v Uradnem list RS, običajno zadnji dan v mesecu, za katerega se obračunava plača.

Primer: Če obračunavamo plačo za januar 2009, je predpretekli mesec november 2008

Primer: Če je predpretekli mesec november 2008, bomo v spletni iskalnik Uradnega lista vpisali: “Poročilo o gibanju plač za november 2008”.

Podatki o davčnih olajšavah in lestvici za dohodnino so objavljeni v Uradnem listu RS najpozneje do konca decembra tekočega leta za novo leto. Za leto 2009 upoštevamo davčne olajšave in lestvico za dohodnino, ki

Primer: Za podatke o davčnih olajšavah in dohodninsko lestvico za leto 2009 bomo v iskalnik Uradnega lista vpisali:“Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2009”

[10] Uskladitev s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin.

so bile objavljene v Pravilniku o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2009 (Pravilnik). Zneski davčnih olajšavah in lestvica za odmero dohodnine so dani na letni ravni. To pomeni, da moramo pri obračunu plače upoštevati 1/12 zneska olajšave.

Minimalen znesek prevoza, prehrane in drugih povračilih stroškov v zvezi z delom ter drugimi osebnimi prejemki določajo kolektivne pogodbe. Če za delodajalca ne velja nobena KP dejavnosti, potem mora uporabljati KPPI (ta je nadomestila Splošno kolektivno pogodbo za gospodarske dejavnosti).

Primer: KPPI določa, da je od januarja 2009 minimalen znesek za prehrano 3,56 EUR na dan. Delavec je upravičen do povračila stroška prevoza na delo in z dela najmanj v višini 60 % cene najcenejšega javnega prevoza. Če ni možnosti javnega prevoza, mu pripada povračilo stroškov prevoza na delo in z dela v višini 0,13 EUR za vsak polni kilometer med prebivališčem, določenim v pogodbi o zaposlitvi, in krajem opravljanja dela.

Povračila stroškov prehrane med delom ni treba vštevati v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja, za vsak dan, ko je delavec navzoč na delovnem mestu 4 ure ali več. Če bi delavcu izplačali prehrano za dan, ko je bil navzoč manj kot 4 ure, bi morali ta znesek všteti v davčno osnovo. Za delavca, ki je navzoč na delovnem mestu 10 ur ali več, veljajo višja neobdavčljiva povračila za stroške prehrane.

Povračila stroškov, povezana z delom, ne smejo presegati zneskov, ki jih določi vlada z Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom, ki se ne vštevajo v davčno osnovo oziroma z Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Če delodajalec izplača višji znesek, ga mora všteti v davčno osnovo.

Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela, se ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja, če:

- je mesto opravljanja dela (oz. začetka opravljanja dela) vsaj 1 kilometer oddaljeno od delavčevega običajnega prebivališča in
- znesek ne presega višine stroškov javnega prevoza.

Če je najbližje postajališče, kjer je mogoče uporabiti javno prevozno sredstvo, od delavčevega običajnega prebivališča oddaljeno več kot kilometer, lahko delavec prejme dodaten znesek za vsak polni kilometer do postajališča - kilometrino. Delavec prejme plačilo po kilometrih za prevoz na delo in z dela tudi v primeru, da ni javnega prevoza med običajnim prebivališčem delavca in mestom opravljanja dela.

Druga povračila stroškov, ki se običajno pojavljajo v povezavi z delom:

- prevoz na službenem potovanju,
- prenočevanje na službenem potovanju,
- dnevnice,
- terenski dodatek,
- nadomestilo za ločeno življenje.

Delavci, ki so v delovnem razmerju, so zavarovani za socialno varnost. Za zavarovanje delavcev morajo **delodajalci obračunati in plačati prispevke, ki bremenijo delojemalca (iz bruto plače) in prispevke, ki bremenijo delodajalca (na bruto plačo)**. V preglednici 1 so navedeni prispevki, ki se obračunavajo in plačujejo pri plači.

Preglednica 1: Prispevki delojemalca in delodajalca

PRISPEVKI DELOJEMALCA		
Naziv prispevka	**Skrajšan naziv prispevka**	**Stopnja prispevka (v %)**
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	Prispevek za PIZ	15,50
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	Prispevek za ZZ	6,36
Prispevek za zaposlovanje	Prispevek za zap.	0,14
Prispevek za starševsko varstvo	Prispevek za SV	0,10
SKUPAJ		**22,10**
PRISPEVKI DELODAJALCA		
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	Prispevek za PIZ	8,85
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	Prispevek za ZZ	6,56
Prispevek za zaposlovanje	Prispevek za zap.	0,06
Prispevek za poškodbe pri delu	Prispevek za PD	0,53
Prispevek za starševsko varstvo	Prispevek za SV	0,10
SKUPAJ		**16,10**

Podatki o transakcijskih računih za nakazilo prispevkov in dohodnine so objavljeni v Pravilniku o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Pravilnik).

Preglednica 2: Splošni podatki za obračun plač za marec 2009

PODATKI O DELOVNIH DNEVIH IN URAH	DEJANSKI	PRAZNIKI	SKUPAJ
Delovni dnevi	22	0	22
Število ur za obračun (40 ur na teden)	176	0	176
OSNOVNI PODATKI ZA OBRAČUN PLAČ			
Povprečna bruto plača v RS za januar 2009[11]			1.416,40 EUR
Dovoljeni neobdavčeni znesek za prehrano med delom[12]			6,12 EUR
Minimalni znesek za prehrano med delom[13]			3,56 EUR
Minimalna plača[14]			589,19 EUR

Vir: http://www.swtools.si/place/mesdata.aspx

[11] Poročilo o gibanju plač za januar 2009: Uradni list RS, št. 24/2009 (http://www.uradni-list.si/1/content?id=91429&part=&highlight=Poro%C4%8Dilo+o+gibanju+pla%C4%8D+za)
[12] Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne vštevajo v davčno osnovo: Uradni list RS, št. 76/2008 (http://www.uradni-list.si/1/content?id=87924&part=&highlight=Uredba+o+vi%C5%A1ini+povra%C4%8Dil+stro%C5%A1kov+v+zvezi+z+delom%2C+ki+se+ne+v%C5%A1tevajo+v+dav%C4%8Dno+osnovo)
[13] KPPI: Uradni list RS, št. 62/2008 (http://www.uradni-list.si/1/content?id=87238&part=&highlight=kolektivna+pogodba)
[14] Znesek minimalne plače: Uradni list RS, št. 76/2008 (http://www.uradni-list.si/1/content?id=87941&part=&highlight=znesek+minimalne+pla%C4%8De)

2.1.1 Davčne olajšave in dohodninska lestvica

V zvezi z davčnimi olajšavami in akontacijo dohodnine moramo upoštevati določbe Zakona o dohodnini (ZDoh-2) in spremembe Zakona o dohodnini (ZDoh-2A in ZDoh-2B).

Pri obračunu plače upoštevamo tri vrste davčnih olajšav:
- splošne olajšave,
- osebne olajšave,
- posebne olajšave.

Davčne olajšave se seštevajo.

2.1.1.1 Splošne davčne olajšave

Splošna davčna olajšava pripada vsakemu rezidentu pod pogojem, da drug rezident za njega ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana.

Splošna davčna olajšava = splošna davčna olajšava + dodatna splošna olajšava

Poleg splošne olajšave lahko posameznik, ki z dohodninskim zakonom ali s Pravilnikom določenih zneskov ne presega dohodka, koristi še t. i. dodatno splošno olajšavo. **Če zavezanec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve upošteva ta olajšava, o tem obvesti delodajalca.** Način obvestila ni predpisan. V zvezi s to olajšavo pa moramo vedeti, da se pri izračunu dohodka na letni ravni ne upošteva le dohodek iz zaposlitve, ampak tudi dohodek iz dejavnosti, dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodek iz oddajanja premoženja v najem in prenosa premoženjske pravice ter drugi dohodki, ki se vštevajo v davčno osnovo za odmero dohodnine. Glede na to je smiselno, da jo med letom izkoristijo tisti delavci, ki vedo, da tudi na letni ravni ne bodo presegli z zakonom ali pravilnikom določenih zneskov.

2.1.1.2 Osebna davčna olajšava

Pri izračunu plače upoštevamo zmanjšanje davčne osnove, če **je zaposleni invalid, s 100 odstotno telesno okvaro** in mu je priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, centra za socialno delo ali upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov.

Osebna olajšava pripada tudi zaposlenim, ki so že **dopolnili 65. leto starosti**.

2.1.1.3 Posebne davčne olajšave

Posebne olajšave se priznajo tistim rezidentom, ki **vzdržujejo družinske člane** (otroci, nezaposleni zakonci). Podrobnosti v zvezi z vzdrževanimi družinskimi člani so opredeljene v 115. členu ZDoh-2.

Preglednica 3: Davčne olajšave v letu 2009

Davčna olajšava		Letni zneski v EUR	Mesečni zneski v EUR (letni znesek se deli z 12 mesecev)
I. SPLOŠNE OLAJŠAVE			
1. Splošna olajšava	Vsi zaposleni	**3.051,35**	**254,28**
2. Dodatna splošna olajšava	Zaposleni s skupnimi letnimi dohodki do 8.557,30 EUR (mesečnimi do 713,11 EUR)	**2.062,00**	**171,83**
	Zaposleni s skupnimi letnimi dohodki zavezance s skupnimi letnimi dohodki nad 8.557,30 EUR do 9.897,60 EUR (mesečnimi nad 713,11 EUR do 824,80 EUR)	**1.031,00**	**85,20**
II. OSEBNE OLAJŠAVE			
Invalid s 100% telesno okvaro		**16.314,90**	**1.359,58**
Po dopolnjenem 65. letu starosti		**1.313,17**	**109,43**
III. OLAJŠAVE ZA VZDRŽEVANE ČLANE			
1. OTROCI:			
Posebna olajšava za prvega vzdrževanega otroka		**2.251,46**	**187,62**
Posebna olajšava za drugega vzdrževanega otroka		= (olajšava za prvega + 196,16) = **2.447,62**	**203,97**
Posebna olajšava za tretjega vzdrževanega otroka		= (olajšava za prvega + 1.830,81) = **4.082,27**	**340,19**
Posebna olajšava za četrtega vzdrževanega otroka		= (olajšava za prvega + 3.465,46) = **5.716,92**	**476,41**
Posebna olajšava za petega vzdrževanega otroka		= (olajšava za prvega + 5.100,11) = **7.351,57**	**612,63**
Posebna olajšava za šestega vzdrževanega otroka in vse nadaljnje		= (predhodna olajšava + 1.634,65) = **8.986,22**	**748,85**
2. OTROCI, KI POTREBUJEJO POSEBNO NEGO IN VARSTVO			
Posebna olajšava za prvega vzdrževanega otroka		**8.157,99**	**679,83**
Posebna olajšava za drugega vzdrževanega otroka		= (olajšava za prvega + 196,16) = **8.354,15**	**696,18**

Davčna olajšava	Letni zneski v EUR	Mesečni zneski v EUR (letni znesek se deli z 12 mesecev)
Posebna olajšava za tretjega vzdrževanega otroka	= (olajšava za prvega + 1.830,81) = **9.988,80**	**832,40**
Posebna olajšava za četrtega vzdrževanega otroka	= (olajšava za prvega + 3.465,46) = 11.623,45	**968,62**
Posebna olajšava za petega vzdrževanega otroka	= (olajšava za prvega + 5.100,11) = **13.258,10**	**1.104,84**
Posebna olajšava za šestega vzdrževanega otroka in vse nadaljnje	= (predhodna olajšava + 1.634,65) = **14.892,75**	**1.241,06**
3. OSTALI VZDRŽEVANI DRUŽINSKI ČLANI		
Posebna olajšava za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	**2.251,46**	**187,62**

Vir: Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2009

2.1.2 Lestvica za odmero dohodnine

Dohodninska lestvica vključuje neto letne davčne osnove in davčne stopnje. Neto letne davčne osnove se tako kot olajšave spreminjajo enkrat na leto (objavljene so najpozneje decembra tekočega leta za prihodnje leto), davčne stopnje pa se spremenijo s spremembo zakona.

Objavljeni zneski davčni olajšav in davčnih osnov se nanašajo na vse leto. Pri izračunu plače moramo upoštevati 1/12 teh zneskov.

Preglednica 4: Dohodninska lestvica za leto 2009

LETNA DOHODNINSKA LESTVICA		
Če znaša neto letna davčna osnova (v EUR)		**Stopnja dohodnina (v %)**
nad	**do**	
0,00	7.410,42	16
7.410,42	14.820,83	27
14.820,83	999.999.999,99	41
MESEČNA DOHODNINSKA LESTVICA (LETNI ZNESKI/12 MESECEV)		
Če znaša neto mesečna davčna osnova (v EUR)		**Stopnja dohodnina (v %)**
nad	**do**	
0,00	617,54	16
617,54	1.235,07	27
1.235,07	999.999.999,99	41

Vir: Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2009

Dohodninska lestvica je sestavljena iz treh razredov. Če neto mesečna davčna osnova preseže v lestvici določen znesek, se presežni del te davčne osnove obdavči z višjo stopnjo. Če neto mesečna davčna osnova ne preseže 617,54 EUR, je celotna mesečna neto davčna osnova obdavčena s 16 %. Če neto mesečna davčna osnova preseže 617,54 EUR, vendar ne preseže 1.235,07 EUR, je mesečna neto davčna osnova delno obdavčena s 16 %, delno pa s 27 %. Če neto mesečna davčna osnova preseže 1.235,07 EUR, je mesečna neto davčna osnova delno obdavčena s 16 %, delno s 27 %, delno pa s 41 %.

Primeri izračunov akontacije dohodnine z upoštevanjem dohodninske lestvice za leto 2009 (Preglednica 4, stran 15):

- Mesečna davčna osnova je negativna. Akontacija dohodnine znaša 0,00 EUR.
- Mesečna davčna osnova znaša 200,00 EUR. To pomeni, da je celotna davčna osnova obdavčena s 16 %. Akontacija dohodnine znaša 32,00 EUR (200,00 EUR x 16 %).
- Mesečna davčna osnova znaša 650,00 EUR. To pomeni, da je del davčne osnove obdavčen s 16 %, del pa s 27 %. Prvi del davčne osnove, do višine 617,54 EUR, je obdavčen s 16 %, preostanek 32,46 EUR (650,00 EUR – 617,54 EUR) pa po višji, 27-odstotni stopnji. Akontacije dohodnine = 98,81 EUR (617,54 EUR x 16 %) + 8,77 EUR (32,46 EUR x 27 %) = 107,58 EUR.
- Mesečna davčna osnova znaša 1.000,00 EUR. To pomeni, da je del davčne osnove obdavčen s 16 %, del pa s 27 %. Prvi del davčne osnove, do višine 617,54 EUR, je obdavčen s 16 %, preostanek 382,46 EUR (1.000,00 EUR – 617,54 EUR) pa po višji, 27-odstotni stopnji. Akontacije dohodnine = 98,81 EUR (617,54 EUR x 16 %) + 103,26 EUR (382,46 EUR x 27 %) = 202,07 EUR
- Mesečna davčna osnova znaša 1.400,00 EUR. To pomeni, da je del davčne osnove obdavčen s 16 %, del s 27 %, preostanek pa z 41 %. Prvi del davčne osnove, do višine 617,54 EUR, je obdavčen s 16 %, drugi del, 617,53 EUR (1.235,07 EUR – 617,54 EUR) s 27 %, preostanek 164,93 EUR (1.400,00 EUR - 1.235,07 EUR) pa po najvišji, 41-odstotni stopnji. Akontacije dohodnine = 98,81 EUR (617,54 EUR x 16 %) + 166,73 EUR (617,53 EUR x 27 %) + 67,62 EUR (164,93 EUR x 27 %) = 333,16 EUR.

2.2 Podatki o delavcu

Za obračun plače potrebujemo o delavcu, ki prejema plačo vsaj naslednje podatke:

- priimek in ime,
- naslov stalnega bivališča in izpostave davčne uprave,
- davčno številko,
- številko transakcijskega računa za nakazilo in banko, pri kateri je odprt račun,
- podatke o višini plače,
- število opravljenih delovnih ur, število ur letnega dopusta in drugih odsotnosti (npr. bolniška),
- podatke o skupni delovni dobi,
- podatke o minulih dohodkih, če je delavec dlje časa odsoten zaradi bolezni,
- podatke (izjavo) o številu vzdrževanih članov,
- podatke (izjavo) delavca o mestu običajnega bivališča, če se ta razlikuje od stalnega za potrebe obračunavanja prevoza,
- izjavo delavca o dodatni splošni davčni olajšavi,
- podatke o bonitetah (npr. uporaba službenega vozila za zasebne potrebe),
- podatke o kreditih ipd.

V posameznih primerih so potrebni še drugi podatki, ki jih lahko zberemo sproti. Večina teh podatkov se nahaja v kadrovski službi, lahko pa jih imajo tudi v splošni službi ali računovodstvu.

2.2.1 Povračilo stroškov prehrane in prevoza za delavca

Podatki med delavci se običajno razlikujejo tako glede višine plače in obračunskih ur kot glede višine povračila stroškov prehrane in prevoza. Te se izračunava glede na dneve navzočnosti delavca (glejte še: povračila_stroškov, stran 11).

Primeri izračunov stroškov prehrane in prevoza:

- Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 20 dni. Za prehrano prejme minimalen znesek v višini 3,56 EUR na dan, za prevoz pa 60 % cene javnega prevoza (LPP za občane znaša 34,00 EUR), torej 20,40 EUR. Skupen strošek prehrane znaša 71,20 EUR (20 delovnih dni x 3,56 EUR), prevoza pa 20,40 EUR.
- Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 18 dni. Za prehrano prejme maksimalen znesek v višini 6,12 EUR na dan. Ker je 3 dni delal 12 ur,mu bomo pri prehrani obračunali dodatek v višini 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro navzočnosti. Ker delavec nima možnosti uporabe javnega prevoza, od službe pa je oddaljen 20 km, mu bomo obračunali 0,18 EUR na kilometer. Skupen strošek prehrane je vsota 110,16 EUR (6,12 EUR x 18 dni) in dodatka za prehrano v višini 4,56 EUR (6 ur x 0,76 EUR). To pomeni, da bo delavec prejel za prehrano 114,72 EUR. Strošek prevoza je 129,60 EUR. Ta strošek smo izračunali tako, da smo število dnevno prevoženih kilometrov (40 km = 20 km x 2) množili z vrednostjo za kilometer (0,18 EUR) in s številom dni navzočnosti (18).
- Delavec je bil navzoč na delovnem mestu le 5 dni. Za prehrano prejme 4,00 EUR na dan. Za prevoz sicer upoštevamo 100 % cene javnega prevoza (LPP), torej 34,00 EUR. Ker je bil delavec navzoč le 5 dni, bomo pri izračunu upoštevali dvakratnik cene enomesečne vozovnice oz. dvakratnik cene žetona (0,80 EUR/žeton). Delavcu na dan pripada 1,60 EUR. To pomeni, da mu za 5 delovnih dni pripada 8,00 EUR povrnitve stroškov prevoza (če bi dobili znesek, ki presega ceno mesečne vozovnice, bi upoštevali slednjo) in 20,00 EUR povrnitve stroškov prehrane.
- Zaposlen delavec je bil navzoč na delovnem mestu vseh 20 delovnih dni. Za prehrano prejme 4,00 EUR na dan. Za prevoz sicer upoštevamo 100 % cene javnega prevoza (LPP), torej 34,00 EUR. Ker je delavec od najbližjega postajališča oddaljen 5 kilometrov, bomo upoštevali še kilometrino. Za prehrano bo delavec prejel 80,00 EUR (20 delovnih dni x 4,00 EUR), za prevoz pa ceno mesečne vozovnice (34,00 EUR) in dodatek za oddaljenost v višini 36,00 EUR (5 km x 2 x 0,18 EUR x 20 delovnih dni).

2.2.2 Olajšave delavca

Zaposlenim, ki prejemajo plačo, pripada **splošna olajšava** (glejte še: Davčne olajšave in dohodninska lestvica, stran 13). Druge davčne olajšave prištejemo splošni olajšavi, če delavec odda ustrezno izjavo o koriščenju olajšave.

Davčni zavezanec, ki želi koristiti olajšavo za vzdrževane družinske člane pri mesečnem obračunu dohodka iz delovnega razmerja ali pokojnine, mora pisno obvestiti glavnega delodajalca, izplačevalca pokojnine in izplačevalca drugega dohodka na obrazcu v skladu z navodilom za predložitev obvestila, ki je njegov sestavni del.

Podatki, ki jih vključuje obvestilo o uveljavljanju olajšave za vzdrževane družinske člane:
- podatki o davčnem zavezancu: ime in priimek, bivališče, davčna številka,
- naziv in naslov glavnega delodajalca oz. izplačevalca pokojnine oz. izplačevalca drugega dohodka,
- označba vrste dohodka (dohodek iz delovnega razmerja, pokojnina, drugi dohodki)
- podatki o vzdrževanih družinskih članih: ime in priimek, leto rojstva, davčna številka in sorodstveno razmerje (na primer: A1 – otrok do 18. leta).

Primeri izračuna davčnih olajšav z upoštevanjem davčnih olajšav za leto 2009 (Preglednica 3, **stran 14**)**:**

- Delavec je podpisal izjavo, da uveljavlja davčno olajšavo za 1 otroka. Upoštevali bomo splošno olajšavo v višini 254,28 EUR in olajšavo za prvega vzdrževanega otroka v višini 187,62 EUR. Vsota obeh olajšav, ki ju bomo upoštevali, znaša 441,90 EUR.
- Delavec je podpisal izjavo, da uveljavlja davčno olajšavo za 1 otroka s posebnimi potrebami. Upoštevali bomo splošno olajšavo v višini 254,28 EUR in olajšavo za prvega vzdrževanega otroka s posebnimi potrebami v višini 679,83 EUR. Vsota obeh olajšav, ki ju bomo upoštevali, znaša 934,11 EUR.
- Delavec je podpisal izjavo, da uveljavlja davčno olajšavo za nezaposlenega zakonca. Upoštevali bomo splošno olajšavo v višini 254,28 EUR in olajšavo za drugega vzdrževanega družinskega člana v višini 187,62 EUR. Vsota obeh olajšav, ki jih bomo upoštevali znaša 441,90 EUR.
- Delavec je podpisal izjavo, da uveljavlja davčno olajšavo za 2 otroka. Upoštevali bomo splošno olajšavo v višini 254,28 EUR, olajšavo za prvega vzdrževanega otroka v višini 187,62 EUR in olajšavo za drugega vzdrževanega otroka v višini 203,97 EUR. Vsota vseh olajšav, ki jih bomo upoštevali, znaša 645,87 EUR.
- Delavec je podpisal izjavo, da uveljavlja davčno olajšavo za 1 otroka. Ker njegov mesečni dohodek ne presega 713,11 EUR želi koristiti še dodatno splošno olajšavo. Upoštevali bomo splošno olajšavo v višini 254,28 EUR, olajšavo za prvega vzdrževanega otroka v višini 187,62 EUR in dodatno splošno olajšavo v višini 171,83EUR. Vsota vseh olajšav, ki jih bomo upoštevali, znaša 613,73 EUR.
- Zaposleni je podpisal izjavo, da uveljavlja davčno olajšavo za 1 otroka. Ker njegov mesečni dohodek presega 713,11 EUR, ne presega pa 824, 80 EUR, želi koristiti še dodatno splošno olajšavo. Upoštevali bomo splošno olajšavo v višini 254,28 EUR, olajšavo za prvega vzdrževanega otroka v višini 187,62 EUR in dodatno splošno olajšavo v višini 85,20 EUR. Vsota vseh olajšav, ki jih bomo upoštevali, znaša 527,10 EUR.
- Zaposleni je dopolnil 65. let starosti. Upoštevali bomo splošno olajšavo v višini 254, 28 EUR in osebno olajšavo v višini 109,43 EUR. Vsota vseh olajšav, ki jih bomo upoštevali, znaša 363,71 EUR.

2.2.3 Odtegljaji od plače

V praksi se izplačevalec dohodka velikokrat sooči z odtegljaji iz plače: anuitete za kredite, sodne izvršbe, preživnine ipd. Pri tem se pojavita vprašanje zneska, ki ga je treba delavcu odtegniti od plače, če je plača delavca nizka in vprašanje vrstnega reda odtegljajev, če je v posameznem mesecu obračuna teh odtegljajev več. Vrstni red poravnave je neposredno povezan z višino plače.

Omejitve izvršb na plačo, pokojnino, nadomestilo plače, odškodnino z naslova izgube ali zmanjšanja delovne sposobnosti, prejemke z naslova začasne brezposelnosti ter plačila za delo obsojencev v kazenskih zavodih so določene v 102. členu Zakona o izvršbi in zavarovanju[15]:

- za denarne terjatve, **do dveh tretjin prejemkov**, na katere se seže z izvršbo, vendar tako:
  - da dolžniku **ostane najmanj znesek v višini minimalne plače,** zmanjšane za plačilo davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost,
  - če dolžnik preživlja druge osebe, pa najmanj znesek v višini dohodka, določenega za dolžnika in njegove družinske člane oziroma osebe, ki jih je dolžan preživljati po zakonu. Merila določa zakon, ki ureja socialno varstvo, za dodelitev denarne socialne pomoči;
- za terjatve z naslova zakonite preživnine in odškodnine za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal, **do dveh tretjin prejemkov**, na katere se seže z izvršbo, vendar tako:
  - da dolžniku **ostane najmanj znesek v višini dveh tretjin minimalne plače**, zmanjšane za plačilo davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost,
  - če dolžnik preživlja druge osebe, pa najmanj znesek v višini dohodka, določenega za dolžnika in njegove družinske člane oziroma osebe, ki jih je dolžan preživljati po zakonu. Merila določa zakon, ki ureja socialno varstvo za dodelitev denarne socialne pomoči.
- na prejemke vojnih in mirovnih vojaških invalidov z naslova invalidnine, ortopedskega dodatka in invalidskega dodatka je mogoče seči z izvršbo samo za terjatve z naslova zakonite preživnine in odškodnine za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal, in sicer do polovice teh prejemkov;
- na prejemke iz pogodbe o dosmrtnem preživljanju in dosmrtni renti ter na prejemke iz pogodbe o življenjskem zavarovanju je mogoče seči z izvršbo le toliko, kolikor presegajo stalno najvišjo socialno dajatev po zakonu, ki ureja socialno varstvene dajatve.

Davčna izvršba je omejena v skladu z določbo 160. člena Zakona o davčnem postopku[16] (ZDavP-2):

- z davčno izvršbo na dolžnikove denarne prejemke, ki se v skladu z ZDoh štejejo za dohodek iz delovnega razmerja je mogoče seči največ do višine **dveh tretjin**, vendar tako:
  - da dolžniku ostane **najmanj znesek v višini 70% minimalne plače po zakonu**, ki ureja minimalno plačo,
  - da denarni prejemki **ne presegajo osnovnega zneska minimalnega dohodka** po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

[15] Uradni list RS, št. 110/2006.
[16] Uradni list RS, št. 117/2006.

Osnovni znesek minimalnega dohodka znaša od 1. julija 2008 221,70 EUR. Znesek se določi s Sklepom o usklajevanih višinah transferjev, ki so določeni v nominalnih zneskih, ter o odstotku uskladitve drugih transferjev posameznikom in gospodinjstvom v RS[17], na podlagi 5. člena Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v RS (ZUTPG).

Vrstni red poravnave obveznosti zavezanca je[1]:
1. **obveznosti iz naslova zakonite preživnine in odškodnine (za škodo, nastalo zaradi prizadetega zdravja, zaradi izgube delovne zmožnosti ali smrti preživljalca),**
2. **dospela davčna obveznost,**
3. **sodni sklepi o izvršbi in upravno izplačilne prepovedi[1] (posojila).**

Če več upnikov uveljavlja denarne terjatve proti istemu dolžniku in na istem predmetu izvršbe, se poplača po tistem vrstnem redu, po katerem so pridobili pravico do poplačila iz tega predmeta.

Primer vrstnega reda odtegljajev:
Predpostavimo, da je delodajalec za delavca prejel izvršbe po naslednjem vrstnem redu:
1. upravno izplačilno prepoved za anuiteto kredita,
2. sklep o izvršbi sodišča za običajno terjatev,
3. davčno izvršbo,
4. sklep o izvršbi za preživnino.

Pri odtegljajih bomo upoštevali vrstni red:
1. sklep o izvršbi za preživnino,
2. davčno izvršbo,
3. upravno izplačilna prepoved za anuiteto kredita,
4. sklep o izvršbi sodišča za običajno terjatev.

Nekateri prejemki so izvzeti iz izvršbe. Te prejemke določa Zakon o izvršbah in zavarovanju.

NALOGE 2:

2.1 Katere podatke moramo pripraviti, preden se lotimo obračuna plač?

V pomoč vam bo Preglednica 2 (stran: 12)

2.2 Pripravite obračunske podatke za obračun plač za:
a.) januar 2009
b.) februar 2009
c.) april 2009

Uporabite seznam spletnih naslovov: Spletni naslovi 2: (stran: 22)

2.3 Izračunajte akontacijo dohodnine, če je davčna osnova:
a.) 300 EUR
b.) 700 EUR
c.) 1.500 EUR
d.) 4.000 EUR

Uporabite seznam spletnih naslovov: Spletni naslovi 2: (stran: 22)

[17] Uradni list RS, št. 73/2008 in Uradni list RS, št. 8/2009.

V pomoč vam bo Preglednica 4 (stran: 15)

Če imate pri reševanju težave, si pomagajte s Primeri izračunov akontacije dohodnine (stran:16)

2.4 Izračunajte povračilo stroškov prevoza in prehrane, če imate naslednje podatke:

a.) Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 20 dni, od tega je bil 2 dni navzoč manj kot 4 ure. Povračilo stroškov prehrane znaša 4,00 EUR na dan, povračilo stroškov prevoza pa 70 % cene javnega prevoza (mesečna vozovnica za občane je 35,00 EUR).

b.) Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 12 dni. Za prehrano prejme 4,5 EUR na dan. Delodajalec povrne 100 % cene javnega prevoza (mesečna vozovnica za občane je 35,00 EUR) ali dvakratnik cene enomesečne vozovnice oz. dvakratnik cene žetona (1,00 EUR/žeton). Izračunajte, koliko dni navzočnosti je mejni znesek, pri katerem je za delodajalca ceneje, če izplača celoten znesek mesečne vozovnice!

c.) Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 22 dni. Za prehrano prejme maksimalen znesek v višini 6,00 EUR na dan. Ker delavec nima možnosti uporabe javnega prevoza, bo dobil povrnjene stroške prevoza v višini 0,20 EUR za kilometer.

Izberite tri dejavnosti in primerjajte določila veljavnih kolektivnih pogodb glede povračil stroškov prevoza in prehrane.

Uporabite seznam spletnih naslovov: Spletni naslovi 1: (stran: 9)

2.5 Izračunajte mesečne davčne olajšave, če imate naslednje podatke:

a.) Delavec je podpisal izjavo, da uveljavlja davčno olajšavo za 2 otroka.

b.) Delavec z mesečnim dohodkom 600,00 EUR je podpisal izjavo o koriščenju dodatne splošne olajšave in uveljavlja olajšavo za 1 otroka.

c.) Delavec, ki je dopolnil 65. let uveljavlja olajšavo za drugega vzdrževanega družinskega člana.

V pomoč vam bo Preglednica 3 (stran: 14)

Izpolnite obvestilo o uveljavljanju olajšave za vzdrževane družinske člane za 2 otroka. Podatke si izmislite sami.

Uporabite seznam spletnih naslovov: Spletni naslovi 2: (stran: 22)

2.6 Določite pravilni vrstni red odtegljajev!

Delodajalec je za delavca prejel izvršbe po vrstnem redu: davčna izvršba, upravno izplačilna prepoved za anuiteto kredita, sklep o izvršbi sodišča za običajno terjatev, sklep o izvršbi za preživnino.

Če imate pri reševanju težave si še enkrat preberite poglavje:

Odtegljaji od **plače** (stran: 18)

REŠITVE 2:

Rešitev naloge 2.1 (stran: 10)

Rešitev naloge 2.2a (Rešitve nalog, stran: 1)

Rešitev naloge 2.2b (Rešitve nalog, stran: 1)

Rešitev naloge 2.2c (Rešitve nalog, stran: 1)

Rešitev naloge 2.3a (Rešitve nalog, stran: 2)

Rešitev naloge 2.3b (Rešitve nalog, stran: 2)

Rešitev naloge 2.3c (Rešitve nalog, stran: 2)

Rešitev naloge 2.3d (Rešitve nalog, stran: 3)

Rešitev naloge 2.4a (Rešitve nalog, stran: 3)

Rešitev naloge 2.4b (Rešitve nalog, stran: 3)

Rešitev naloge 2.4c (Rešitve nalog, stran: 4)

Rešitev naloge 2.5a (Rešitve nalog, stran: 4)

Rešitev naloge 2.5b (Rešitve nalog, stran: 4)

Rešitev naloge 2.5c (Rešitve nalog, stran: 4)

Rešitev naloge 2.6 (Rešitve nalog, stran: 4)

Spletni naslovi 2:

1. Mesečni podatki za obračun plač: povezava
2. Mesečni podatki za obračun plač: povezava
3. Zbirni pregled količnikov. ZZZS: povezava
4. Uradni list:

a.) KPPI. Uradni list RS, št. 62/2008: povezava

b.) Obvestilo o uveljavljanju olajšave za vzdrževane družinske člane pri izračunu akontacije dohodnine. Uradni list RS, št. 138/2006: povezava

c.) Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2009. Uradni list RS, št. 119/2008: povezava

d.) Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov. Uradni list RS, št. 124/2008: povezava

e.) Pravilnik o obvestilu za uveljavljanje olajšave za vzdrževane družinske člane pri izračunu akontacije dohodnine. Uradni list RS, št. 138/2006: povezava

f.) Povprečna mesečna plača. Statistični urad RS: povezava

g.) Sprememba Uredbe o višini povračil stroškov v zvezi z delom, ki se ne vštevajo v davčno osnovo. Uradni list RS, št. 76/2008: povezava
h.) Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom, ki se ne vštevajo v davčno osnovo. Uradni list RS, št. 140/2006: povezava
i.) Zakon o dohodnini (ZDoh-2). Uradni list RS, št. 117/2006: povezava
j.) Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2A). Uradni list RS, št. 10/2008: povezava
k.) Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2A). Uradni list RS, št. 78/2008: povezava

3. POSTOPEK OBRAČUNA PLAČ IN NADOMESTIL PLAČ S PRIMERI

3.1 Enostavni obračuni plač

Kot smo že omenili, mora delavec za svoje delo prejeti ustrezno plačilo. To plačilo se imenuje bruto plača. To pa ni znesek, ki ga delavcu izplačamo na njegov račun. Od bruto plače je namreč treba odšteti prispevke delavca in akontacijo dohodnine. Tako dobljen znesek se imenuje neto plača, ki jo nakažemo delavcu na njegov transakcijski račun.

Postopek obračuna plače:
1. določimo bruto plačo,
2. izračunamo prispevke delojemalca (delavca), ki skupaj znašajo 22,10 % od bruto plače (Preglednica 1, stran 12),
3. ugotovimo višino olajšav (Preglednica 3, stran 14),
4. od bruto plače odštejemo prispevke delojemalca (delavca) in olajšave, da dobimo neto mesečno davčno osnovo,
5. izračunamo dohodnino po lestvici (Preglednica 4, stran 15),
6. izračunamo neto plačo, tako da od bruto plače odštejemo prispevke delojemalca in izračunano akontacijo dohodnine,
7. ugotovimo koliko znašajo stroški prevoza in prehrane,
8. odštejemo morebitne kredite ipd.,
9. izračunamo znesek nakazila za delavca, tako da seštejemo neto plačo in stroške prevoza, prehrane ter odštejemo kredite in druge odtegljaje.

Strošek podjetja pa ni le bruto plača delavca, saj je treba k tej plači prišteti še prispevke delodajalca (Preglednica 1, stran 12).

bruto plača
- prispevki od bruto plače (22,10 %)
- davčne olajšave
= davčna osnovna za izračun dohodnine

bruto plača
- prispevki od bruto plače (22,10 %)
- dohodnina
= neto plača

bruto plača
+ prispevki na bruto plačo (16,10 %)
= strošek bruto plač

Primer enostavnega obračuna plače: Delavec je delal vse dni v mesecu obračuna. Njegova osnovna plača znaša 1.000,00 EUR. Delavec ima 4 leta delovne dobe. Če predpostavimo, da znaša dodatek za delovno dobo 0,5 % na dopolnjeno leto delovne dobe, bomo k bruto osnovni bruto plači prišteli še 2 % (od bruto plače) za delovno dobo, kar znaša 20,00 EUR. Za prehrano prejme 4,00 EUR na dan, za prevoz pa prejme povračilo za mesečno vozovnico v višini 35,00 EUR.

Najprej pripravimo splošne obračunske podatke. Če obračunavamo plačo za marec 2009, bomo upoštevali splošne obračunske podatke za marec 2009 (Preglednica 2, stran 12). Sledi priprava podatkov za delavca. Delavec ima priznano samo splošno davčno olajšavo v višini 254,28 EUR (Preglednica 3, stran 14), nima dodatkov k plači niti nima odtegljajev pri plači.

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – redno delo	5,68	176	1.000,00
Dodatek za delovno dobo	0,11	176	20,00
Skupaj bruto plača			**1.020,00**
Dodatek za delovno dobo			2%
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave skupaj	**254,28**		**EUR**
Prehrana na dan	4,00		EUR
Prevoz	35,00		EUR
Delovni dnevi	22 dni		176 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**		**176 ur**

Poglejmo si izračun prispevkov delojemalca (22,10 %), ki jih obračunamo od bruto plače. Ker je bruto plača za obračun prispevkov 1.020,00 EUR, bomo prispevke izračunali tako, da bomo izračunali, koliko znaša 22,10 % od bruto plače (1.020,00 EUR x 22,10 %). Skupni znesek prispevkov znaša 225,42 EUR. Na enak način izračunamo posamezne vrste prispevkov (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.020,00**	**EUR**
PRISPEVKI DELOJEMALCA	**225,42**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**225,42**	EUR
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	158,10	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	64,87	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,14 %)	1,43	EUR
1.4. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	1,02	EUR

Zdaj lahko ugotovimo, koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo:

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 225,42 EUR in
- davčne olajšave, v tem primeru le splošno olajšavo, ki znaša 254,28 EUR.

	Bruto plača	**1.020,00**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	225,42	EUR
-	Davčne olajšave	254,28	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**540,30**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15) lahko izračunamo, koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 1. dohodninski razred in je v celoti obdavčena s 16 %. Dohodnino izračunamo tako, da od davčne osnove izračunamo 16 %.

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	540,30	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16 %	86,45	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27 %		
Nad 1.235,07 EUR	41 %		
DAVEK SKUPAJ		**86,45**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od bruto plače, da dobimo neto izplačilo.

	Bruto plača	1.020,00	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	225,42	EUR
-	Davek (dohodnina)	86,45	EUR
=	**Neto plača**	**708,13**	**EUR**

Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. Ker pa je delavec upravičen še do povračila stroškov prevoza in prehrane, izračunajmo še ta znesek. Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 22 delovnih dni, zato prejme 88,00 za prehrano EUR (4,00 EUR na dan x 22 delovnih dni), za prevoz pa znesek mesečne vozovnice (35,00 EUR).

	Neto plača	708,13	EUR
+	Prehrana	88,00	EUR
+	Prevoz	35,00	EUR
=	**Nakazilo na TRR**	**831,13**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12) Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo.

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.020,00**	**EUR**
PRISPEVKI DELODAJALCA	**164,22**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**164,22**	**EUR**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	90,27	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	66,91	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06 %)	0,61	EUR
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	5,41	EUR
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	1,02	EUR

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 1.184,22 EUR oz. vsota bruto plače delavca in prispevkov delodajalca (16,10 %). Če prištejemo še materialne stroške prevoza in

Primer enostavnega obračuna plače z upoštevanjem letnega dopusta: Delavec je koristil 2 dneva letnega dopusta. Osnovna plača delavca znaša 1.000,00 EUR. Delavec ima 4 leta delovne dobe. Če predpostavimo, da znaša dodatek za delovno dobo 0,5 % na dopolnjeno leto delovne dobe, bomo k bruto osnovni bruto plači prišteti še 2 % (od bruto plače) za delovno dobo, kar znaša 20,00 EUR. Za prehrano prejme 4,00 EUR na dan. Ker je delavec od službe oddaljen le 500 m, ne prejme povračila stroškov za prevoz na delo in z dela.

Najprej pripravimo splošne obračunske podatke. Če obračunavamo plačo za marec 2009, bomo upoštevali splošne obračunske podatke za marec 2009 (Preglednica 2, stran 12). Sledi priprava podatkov za delavca. Ta ima priznano samo splošno davčno olajšavo v višini 254,28 EUR (Preglednica 3, stran 14). Delavec nima niti dodatkov k plači niti nima odtegljajev pri plači. Za 2 dneva letnega dopusta moramo izračuati nadomestilo plače (glejte še: Višina nadomestila, stran 6). Pri izračunu nadomestila plače za dela proste dni izhajamo iz 7. odstavka 137. člena ZDR, ki določa, da delavcu pripada nadomestilo plače v višini njegove povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev. Predpostavimo, da je bila delavčeva plača v decembru 2008 950,00 EUR, v januarju 2009 1.050,00 EUR, v februarju 2009 pa 1.000,00 EUR. Povprečna mesečna plača za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev znaša 1.000,00 EUR. Ker je v marcu 2009 vseh ur 176, je urna osnova za obračun nadomestila 5,68 EUR (1.000,00 EUR/176 ur). Dodatek za delovno dobo je že upoštevan v nadomestilu, zato ga pri urah dopusta ne bomo obračunali posebej.

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – redno delo	5,68	160	909,09
Dodatek za delovno dobo	0,11	160	18,18
Nadomestilo plače – letni dopust	5,68	16	90,91
Skupaj bruto plača			**1.018,18**
Dodatek za delovno dobo			2%
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave skupaj	**254,28**		**EUR**
Prehrana na dan	4,00		EUR
Prevoz	35,00		EUR
Delovni dnevi - redno delo	20 dni		160 ur
Delovni dnevi – letni dopust	2 dni		16 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**		**176 ur**

Poglejmo si izračun prispevkov delojemalca (22,10 %), ki jih obračunamo od bruto plače. Ker je bruto plača za obračun prispevkov 1.020,00 EUR, bomo prispevke izračunali tako, da bomo izračunali, koliko znaša 22,10 % od bruto plače (1.020,00 EUR x 22,10 %). Skupni znesek prispevkov znaša 225,42 EUR. Na enak način izračunamo posamezne vrste prispevkov (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.018,18**	**EUR**
PRISPEVKI DELOJEMALCA	**225,02**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**225,02**	EUR
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	157,82	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	64,76	EUR

Zdaj lahko ugotovimo, koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo:

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 225,42 EUR in
- davčne olajšave, v tem primeru le splošno olajšavo, ki znaša 254,28 EUR.

	Bruto plača	**1.018,18**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	225,02	EUR
-	Davčne olajšave	254,28	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**538,89**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15) lahko izračunamo, koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 1. dohodninski razred in je v celoti obdavčena s 16 %. Dohodnino izračunamo tako, da od davčne osnove izračunamo 16 %.

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	538,89	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16 %	86,22	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27 %		
Nad 1.235,07 EUR	41 %		
DAVEK SKUPAJ		**86,22**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od bruto plače, da dobimo neto izplačilo.

	Bruto plača	1.018,18	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	225,02	EUR
-	Davek (dohodnina)	86,22	EUR
=	**Neto plača**	**706,94**	**EUR**

Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. Ker pa je delavec upravičen še do povračila stroškov prevoza in prehrane izračunajmo še ta znesek. Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 20 delovnih dni, zato prejme za prehrano 80,00 EUR (4,00 EUR na dan x 20 delovnih dni).

	Neto plača	708,13	EUR
+	Prehrana	80,00	EUR
=	**Nakazilo na TRR**	**786,94**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12) Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo.

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.018,18**	**EUR**
PRISPEVKI DELODAJALCA	**163,93**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**163,93**	**EUR**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	90,11	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	66,79	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06 %)	0,61	EUR
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	5,40	EUR
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	1,02	EUR

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 1.182,11 EUR oz. vsota bruto plače delavca in prispevkov delodajalca (16,10 %). Če prištejemo še materialne stroške prevoza in prehrane (80,00 EUR) ugotovimo, da moramo za plačilo tega delavca priskrbeti 1.262,11 EUR.

	Bruto plača	1.018,18	EUR
+	Prispevki delodajalca (16,10 %)	163,93	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO BREZ MATERIALNIH STROŠKOV**	**1.182,11**	**EUR**
+	Stroški za prehrano	80,00	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO Z MATERIALNIMI STROŠKI**	**1.262,11**	**EUR**

3.2 Zapletenejši obračuni plač

3.2.1 Bonitete in plača

ZDoh-2 opredeljuje boniteto kot vsako ugodnost v obliki proizvoda, storitve ali druge ugodnosti v naravi, ki jo delojemalcu ali njegovemu družinskemu članu zagotovi delodajalec ali druga oseba v zvezi z **zaposlitvijo**.

Dohodek iz zaposlitve vključuje vsako izplačilo in boniteto, ki sta povezana z zaposlitvijo. Boniteto, ki jo delodajalec zagotovi v korist delojemalca ali njegovega družinskega člana se šteje kot dohodek iz delovnega razmerja.

Bonitete so predvsem:
- uporaba osebnega vozila za zasebne namene,
- nastanitev,
- posojilo brez obresti ali z obrestno mero, ki je nižja od tržne,

- popust pri prodaji blaga in storitev,
- izobraževanje delojemalca ali njegovega družinskega člana,
- zavarovalne premije in podobna plačila,
- darila, ki jih zagotovi delodajalec na podlagi ali zaradi zaposlitve nekdanjemu, zdajšnjemu ali bodočemu delojemalcu ali njegovemu družinskemu članu,
- pravico delojemalcev do nakupa delnic.

Vrednost darila, ki ga delodajalec podari otroku delojemalca (do 15. let starosti) v mesecu decembru, se v davčno osnovo ne všteva do višine 42 EUR. Bonitete iz delovnega razmerja, ki jih delodajalec delojemalcu ne zagotavlja redno ali pogosto, se ne vključujejo v davčno osnovo delojemalca, če njihova vrednost v mesecu ne presega 13 EUR.

Od bonitete se plačajo prispevki delojemalca in delodajalca, obračuna se akontacija dohodnine, zato moramo poznati "vrednost bonitete".

3.2.1.1 Vrednotenje bonitet

Znesek bonitete se praviloma določa na podlagi primerljive tržne cene. Če primerljive tržne cene ni mogoče določiti, se ta znesek določi na podlagi stroška, nastalega pri delodajalcu v zvezi z zagotavljanjem bonitete. Tako ugotovljena boniteta se zmanjša za plačila, ki jih delojemalec plača delodajalcu v zvezi z zagotavljanjem določene bonitete.

Če delodajalec zagotovi delojemalcu **osebno motorno vozilo** za zasebno uporabo, se ne glede na resnično uporabo vozila za zasebne namene in ne glede na način, kako je delodajalec pridobil vozilo, v davčno osnovo delojemalca všteva **1,5% nabavne vrednosti vozila mesečno, za vsak začeti koledarski mesec uporabe vozila**. Nabavna vrednost vozila, ki se upošteva pri izračunu davčne osnove, se:

- v drugem letu zniža za 15% in
- v prihodnjih letih do vključno četrtega leta še vsako leto za 15%,
- v petem letu se zniža še za 10% in
- v prihodnjih letih do vključno osmega leta še vsako leto za 10%,
- v vseh prihodnjih letih je enaka 10%.

Če delojemalec mesečno prevozi manj kot 500 km zasebno, se nabavna vrednost, ugotovljena na način, določen v prejšnjem stavku, zmanjša za 50 %. Če delodajalec zagotovi gorivo za zasebno uporabo vozila, se davčna osnova mesečno poveča za 25 %. Boniteta se ne ugotavlja v primeru uporabe osebnega vozila zaradi izvajanja ukrepov varovanja, ki jih izvaja policija v skladu z Zakonom o policiji.

Če delodajalec **zagotovi** delojemalcu **nastanitev** s plačilom najemnine ali brez plačila najemnine in vrednosti bonitete za nastanitev delojemalca ni mogoče določiti v višini tržne vrednosti ali v višini stroškov delodajalca, se vrednost bonitete določi mesečno v višini 0,6 % tržne vrednosti premoženja, s katerim se zagotavlja nastanitev delojemalca na dan obračuna bonitete.

Če delodajalec zagotovi delojemalcu **pravico do nakupa oziroma pridobitve delnic po znižani vrednosti** ali pravico do pridobitve drugega premoženja, se ugotavlja boniteta na dan, ko je pravica izvršena oziroma na dan, ko je delojemalec pridobil delnice ali kako drugo vrsto premoženja. Če delojemalec odsvoji pravico do nakupa delnic ali do pridobitve drugega premoženja, se boniteta ugotavlja na dan odsvojitve navedene pravice.

Če delodajalec zagotovi delojemalcu **posojilo brez obresti ali z obrestno mero, ki je nižja od tržne**, se boniteta določi na podlagi tržne obrestne mere. Za tržno obrestno mero se šteje priznana obrestna mera, ki jo določi minister, pristojen za finance, na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami.

Primer obračuna plače z upoštevanjem bonitete: Delavec je delal vse dni v mesecu obračuna. Osnovna plača delavca znaša 1.000,00 EUR. Delavec ima 4 leta delovne dobe. Če predpostavimo, da znaša dodatek za delovno dobo 0,5 % na dopolnjeno leto delovne dobe, bomo k bruto osnovni bruto plači prišteti še 2 % (od bruto plače) za delovno dobo, kar znaša 20,00 EUR. Za prehrano prejme 4,00 EUR na dan, za prevoz pa prejme povračilo za mesečno vozovnico v višini 35,00 EUR.

Najprej pripravimo splošne obračunske podatke. Če obračunavamo plačo za marec 2009, bomo upoštevali splošne obračunske podatke za marec 2009 (Preglednica 2, stran 12). Sledi priprava podatkov za delavca. Delavec ima priznano samo splošno davčno olajšavo v višini 254,28 EUR (Preglednica 3, stran 14), nima dodatkov k plači niti nima odtegljajev pri plači.

Delavec ima pravico do uporabe službenega vozila, katerega nabavna vrednost je oktobra 2004 znašala 3.500.000,00 SIT. Bonitete bodo prvič obračunane pri plači za januar 2009. Za obračun bonitete je treba izračunati osnovo za 4. leto: 3.500.000,00 SIT – (4 x 15 % x 3.500.000,00 SIT) = 1.400.000,00 SIT. Davčna osnova znaša torej 1,5 % od 1.400.000,00 SIT oz. **5.842,10 EUR**, kar je **87,63 EUR na mesec,** ob predpostavkah, da naredi delavec več kot 500 km na mesec zasebno in da mu delodajalec ne zagotavlja goriva.

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – redno delo	5,68	176	1.000,00
Dodatek za delovno dobo	0,11	176	20,00
Boniteta	-	-	87,63
Skupaj bruto plača			**1.107,63**
Dodatek za delovno dobo			2%
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave skupaj	**254,28**		**EUR**
Prehrana na dan	4,00		EUR
Prevoz	35,00		EUR
Delovni dnevi	22 dni		176 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**		**176 ur**

Poglejmo si izračun prispevkov delojemalca (22,10 %), ki jih obračunamo od bruto plače. Ker je bruto plača za obračun prispevkov 1.107,63 EUR, bomo prispevke izračunali tako, da bomo izračunali, koliko znaša 22,10 % od bruto plače (1.107,63 EUR x 22,10 %). Skupni znesek prispevkov znaša 244,79 EUR. Na enak način izračunamo posamezne vrste prispevkov (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.107,63**	**EUR**
PRISPEVKI DELOJEMALCA	**244,79**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**244,79**	EUR
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	171,68	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	70,45	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,14 %)	1,55	EUR
1.4. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	1,11	EUR

Zdaj lahko ugotovimo, koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo:

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 244,79 EUR in
- davčne olajšave, v tem primeru le splošno olajšavo, ki znaša 254,28 EUR.

	Bruto plača	**1.107,63**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	244,79	EUR
-	Davčne olajšave	254,28	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**608,56**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15) lahko izračunamo koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 1. dohodninski razred in je v celoti obdavčena s 16 %. Dohodnino izračunamo tako, da od davčne osnove izračunamo 16 %.

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	608,56	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16 %	97,37	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27 %		
Nad 1.235,07 EUR	41 %		
DAVEK SKUPAJ		**97,37**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od **bruto plače brez upoštevanja bonitete**, da dobimo neto izplačilo.

	Bruto plača	1.020,00	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	244,79	EUR
-	Davek (dohodnina)	97,37	EUR
=	**Neto plača**	**677,84**	**EUR**

Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. Ker je delavec upravičen še do povračila stroškov prevoza in prehrane izračunajmo še ta znesek. Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 22 delovnih dni, zato prejme za prehrano 88,00 EUR (4,00 EUR na dan x 22 delovnih dni).

	Neto plača	677,84	EUR
+	Prehrana	88,00	EUR
+	Prevoz	35,00	EUR
=	**Nakazilo na TRR**	**800,84**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca, moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12). Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo.

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.107,63**	**EUR**
PRISPEVKI DELODAJALCA	**178,33**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**178,33**	**EUR**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	98,03	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	72,66	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06 %)	0,66	EUR
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	5,87	EUR
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	1,11	EUR

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 1.198,33 EUR oz. vsota bruto plače delavca in prispevkov delodajalca (16,10 %). Če prištejemo še materialne stroške prevoza in prehrane (123,00 EUR) ugotovimo, da moramo za plačilo tega delavca priskrbeti 1.321,33 EUR.

	Bruto plača	1.020,00	EUR
+	Prispevki delodajalca (16,10 %)	178,33	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO BREZ MATERIALNIH STROŠKOV**	**1.198,33**	**EUR**
+	Stroški za prehrano	88,00	EUR
+	Stroški za prevoz	35,00	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO Z MATERIALNIMI STROŠKI**	**1.321,33**	**EUR**

3.2.2 Delavec ni zmožen za delo zaradi bolezni ali poškodbe v breme delodajalca

Delavcu pripada nadomestilo plače tudi v primeru, da je za delo nezmožen zaradi bolezni in poškodbe.

Nadomestila plače so večinoma 100-odstotna. Izjema je nadomestilo plače v primeru odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom. Tedaj pripada delavcu po ZDR 80 % plače minulega meseca.

V večini primerov pripada delavcu 100 % nadomestilo (glejte še: Nadomestilo plače, stran 5). V primeru odsotnosti z dela delavca zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, znaša višina nadomestila plače, ki bremeni delodajalca, 80% plače delavca v minulem mesecu za polni delovni čas (8. odst. 137. čl. ZDR) oziroma kot določajo kolektivne pogodbe (ali splošni akti ali pogodba o zaposlitvi).

V primerih nezmožnosti delavca za delo zaradi delavčeve bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, mora delodajalec izplačati nadomestilo plače v lastno breme do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 120 delovnih dni v koledarskem letu v višini 80-odtotnega nadomestila oz. kot določa kolektivna pogodba, splošni akt ali pogodba o zaposlitvi. V primerih nezmožnosti za delo delavca zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu, izplačuje delodajalec nadomestilo plače delavcu iz lastnih sredstev do 30 delovnih dni za vsako posamezno odsotnost z dela v višini 100 % nadomestila.

Če gre za dve ali več zaporednih odsotnosti z dela zaradi iste bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, do 30 delovnih dni, in je v posameznem primeru prekinitev med eno in drugo odsotnostjo manj kot deset delovnih dni, izplača delodajalec za čas nadaljnje odsotnosti od prekinitve dalje nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja – t.i. recidiv.

Skladno z navodilom o uresničevanju pravice zavarovancev do začasne zadržanosti od dela in do nadomestila plače, se pri izračunu delovnih dni zadržanosti od dela se upošteva delovni plan delodajalca.

V delovne dneve se štejejo tudi prazniki in drugi po zakonu prosti dnevi. Sobota se v delovne dneve zadržanosti od dela šteje, če bi zavarovanec po delovnem planu delodajalca moral delati tudi na ta dan.

V primerih, ko delavec ne dela zaradi naštetih razlogov (nezmožen za delo), je podlaga za obračun plače Potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela – BOL/3 oz. bolniški list (povezava) . Na bolniškem listu je med drugim označeno:

- razlog obravnave (šifra in naziv) oz. razlog zadržanosti (npr. 01 – bolezen),
- obdobje zadržanosti (npr. od 5. januarja 2009 do 9. januarja 2009).

Preglednica 5: Razlog obravnave, zavezanec izplačila nadomestila, višina nadomestila v breme ZZZS

<table>
<tr><th rowspan="2">RAZLOG OBRAVNAVE</th><th colspan="2">ZAVEZANEC IZPLAČILA NADOMESTILA</th><th colspan="2">VIŠINA NADOMESTILA</th></tr>
<tr><th>Delodajalec</th><th>ZZZS</th><th>V breme delodajalca</th><th>V breme ZZZS</th></tr>
<tr><td>01 BOLEZEN</td><td rowspan="3">80% plače delavca v preteklem mesecu za polni delovni čas (po ZDR)</td><td>90 % od osnove</td><td rowspan="3">Do 30 delovnih dni</td><td rowspan="3">Od 31. delovnega dne[18]</td></tr>
<tr><td>02 POŠKODBA IZVEN DELA</td><td>80 % od osnove</td></tr>
<tr><td>05 POŠKODBA PO TRETJI OSEBI IZVEN DELA</td><td>80 % od osnove</td></tr>
<tr><td>03 POKLICNA BOLEZEN</td><td rowspan="2">100 % nadomestila</td><td rowspan="2">100 % od osnove</td><td rowspan="2">Do 30 delovnih dni</td><td rowspan="2">Od 31. delovnega dne</td></tr>
<tr><td>04 POŠKODBA PRI DELU (tudi tiste poškodbe pri delu, ki so povzročene po tretji osebi)</td></tr>
<tr><td>06 NEGA OŽJEGA DRUŽINSKEGA ČLANA</td><td rowspan="6"></td><td rowspan="3">80 % od osnove</td><td rowspan="6"></td><td rowspan="5">Od 1. delovnega dne</td></tr>
<tr><td>09 SPREMSTVO</td></tr>
<tr><td>10 USPOSABLJANJE ZA REHABILITACIJO OTROKA</td></tr>
<tr><td>07 TRANSPLANTACIJA ZA DAJALCA</td><td rowspan="3">100 % od osnove</td></tr>
<tr><td>08 IZOLACIJA</td></tr>
<tr><td>11 POŠKODBE PRI DELU PO 18. ČL. ZZVZ</td></tr>
<tr><td>12 DAROVANJE KRVI</td><td></td><td></td><td>Če je dan darovanja delovni dan</td></tr>
</table>

Vir: ZZZS: Preglednica po razlogih obravnave.

Primer obračuna plače z nadomestilom za bolniško: Delavec je v mesecu marcu 2009 koristil 5 dni bolniške (od 2. marca do 6. marca 2009). Razlog za bolniško je 01. Podlaga za obračun je t. i. bolniški list. Osnovna plača znaša 1.000,00 EUR. Delavec ima 4 leta delovne dobe, dodatek za dopolnjeno leto delovne dobe znaša 0,5 % na dopolnjeno leto. Prehrana znaša 5,00 EUR na dan, oddaljenost do delovnega mesta je manj kot 1 km.

Pri izračunu nadomestila plače za bolniško odsotnost bomo v skladu z določili 8. odst. 137. člena ZDR upoštevali 80 % plače delavca v minulem mesecu za polni delovni čas. Če je bila njegova plača v februarju 2009 1.010,00 EUR, je urna osnova za nadomestilo v marcu 2009 4,59 EUR (1.010 EUR/176 ur x 0,80). Tudi v tem primeru gre za nadomestilo, ki že vključuje dodatek za delovno dobo (in druge dodatke, določene s KP). Če kolektivna pogodba, splošni akt delodajalca ali pogodba o zaposlitvi določajo drugače, bomo upoštevali določila iz kolektivne pogodbe, ti pa ne smejo biti v nasprotju z ZDR.

Marec 2009 ima vseh ur 176, zato bo urna postavko za redno delo znašala 5,68 EUR (1.000,00 EUR/176 ur). Ker delavcu pripada k osnovni plači pripada še dodatek za delovno dobo, bomo za ure obračuna rednega dela dodali še 2 % osnovne plače oz. 0,11 EUR.

[18] Razen v primeru t.i. recidiva.

Delavec nima bonitet in ne uveljavlja olajšave za vzdrževane družinske člane, zato bomo pri njem upoštevali le splošno olajšavo v višini 254, 28 EUR (Preglednica 3, stran 14). Število delovnih dni in praznikov imamo v preglednici s splošnimi podatki. (Preglednica 2, stran 12).

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – redno delo	5,68	136	772,48
Dodatek za delovno dobo	0,11	136	14,96
Nadomestilo plače – bolniška	4,59	40	183,60
Skupaj bruto plača			**971,04**
Dodatek za delovno dobo			2%
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave skupaj	**254,28**		**EUR**
Prehrana na dan	5,00		EUR
Delovni dnevi - redno delo	17 dni		136 ur
Delovni dnevi – letni dopust	5dni		40 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**		**176 ur**

Poglejmo si izračun prispevkov delojemalca (22,10 %), ki jih obračunamo od bruto plače. Ker je bruto plača za obračun prispevkov 971,04 EUR bomo prispevke izračunali tako, da bomo izračunali, koliko znaša 22,10 % od bruto plače (971,04 EUR x 22,10 %). Skupni znesek prispevkov znaša 214,60 EUR. Na enak način izračunamo posamezne vrste prispevkov (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov	**971,04**	**EUR**
PRISPEVKI DELOJEMALCA	**214,60**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**214,60**	EUR
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	150,51	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	61,76	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,14 %)	1,36	EUR
1.4. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	0,97	EUR

Zdaj lahko ugotovimo koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo:

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 214,60 EUR in
- davčne olajšave, v tem primeru le splošno olajšavo, ki znaša 254,28 EUR.

	Bruto plača	**971,04**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	214,60	EUR
-	Davčne olajšave	254,28	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**502,16**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15) lahko izračunamo koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 1. dohodninski razred in je v celoti obdavčena s 16 %. Dohodnino izračunamo tako, da od davčne osnove izračunamo 16 %.

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	502,16	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16 %	80,35	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27 %		
Nad 1.235,07 EUR	41 %		
DAVEK SKUPAJ		**80,35**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od bruto plače, da dobimo neto izplačilo.

	Bruto plača	971,04	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	214,60	EUR
-	Davek (dohodnina)	80,35	EUR
=	**Neto plača**	**676,09**	**EUR**

Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. Ker je delavec upravičen še do povračila stroškov prevoza in prehrane, izračunajmo še ta znesek. Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 17 delovnih dni, zato prejme za prehrano 85,00 EUR (5,00 EUR na dan x 17 delovnih dni).

	Neto plača	676,09	EUR
+	Prehrana	85,00	EUR
=	**Nakazilo na TRR**	**761,09**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca, moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12) Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo.

Bruto osnova za obračun prispevkov	**971,04**	**EUR**
PRISPEVKI DELODAJALCA	**156,34**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**156,34**	**EUR**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	85,94	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	63,70	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06%)	0,58	EUR
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	5,15	EUR
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	0,97	EUR

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 1.127,38 EUR oz. vsota bruto plače delavca in prispevkov delodajalca (16,10 %). Če prištejemo še materialne stroške prevoza in prehrane (85,00 EUR) ugotovimo, da moramo za plačilo tega delavca priskrbeti 1.212,38 EUR.

	Bruto plača	971,04	EUR
+	Prispevki delodajalca (16,10%)	156,34	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO BREZ MATERIALNIH STROŠKOV**	**1.127,38**	**EUR**
+	Stroški za prehrano	85,00	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO Z MATERIALNIMI STROŠKI**	**1.212,38**	**EUR**

3.2.3 Delavec ni zmožen za delo zaradi bolezni ali poškodbe v breme ZZZS

Nadomestila plač izplačujejo zavarovancem v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja njihovi delodajalci. ZZZS povrne delodajalcem izplačana nadomestila po predložitvi:

- zahtevka za refundacijo,
- pravilno in popolno izpolnjenega Potrdila o upravičeni zadržanosti od dela,
- drugih obračunskih dokumentov.

Zahtevek za refundacijo mora delodajalec izpolniti za vsak koledarski mesec zadržanosti od dela posebej. Delodajalec mora za vsako obdobje zadržanosti pripraviti poseben obračun, čeprav se zadržanost nanaša na en koledarski mesec.

Zahtevku za refundacijo mora delodajalec priložiti potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela – BOL/3 oziroma bolniški list. Delodajalec mora izpolniti hrbtno stran potrdila. To lahko nadomesti računalniško izpisana specifikacija zahtevka, ki vključuje vse podatke, zahtevane na hrbtni strani potrdila.

Delodajalec lahko zahtevku za refundacijo priloži[19] delovni koledar za posameznega delavca, skupino delavcev ali vse delavce pri delodajalcu, iz katerega mora biti razvidno, kako je razporejena delovna obveznost delavca v obdobju, za katerega se uveljavlja refundacija. V zvezi s tem velja omeniti, da se upošteva delovna obveznost delavca, po kateri bi se mu sicer obračunala plača, če bi delavec v tem obdobju delal.

Osnova za nadomestilo je povprečna mesečna plača in nadomestila oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela, če je delavec prejemal plačo celotno koledarsko leto. V osnovo se štejejo tudi vsa nadomestila, ki jih je delavec prejel z naslova delovnega razmerja, torej tudi nadomestila za brezposelnost, starševska nadomestila in nadomestila izplačana v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Če delavec ni imel plače in nadomestila oz. osnove za plačilo prispevkov v celotnem minulem koledarskem letu, se osnova izračuna iz izplačanih mesečnih plač in nadomestil oz. iz osnove za plačilo prispevkov v obdobju, v katerem je delal.

Če delavec ni imel plače in nadomestila oz. osnove za plačilo prispevkov v minulem koledarskem letu, se osnova izračuna iz izplačanih mesečnih plač in nadomestil oz. osnove za plačilo prispevkov v obdobju zavarovanja v tekočem koledarskem letu, preden je bil zadržan od dela.

Če delavec do nastopa začasne zadržanosti od dela še ni prejemal plače in nadomestila plače oz. ni imel osnove za plačilo prispevkov se za izračun osnove upošteva plača, ki bi jo prejel, če bi delal. Enako velja za delavca, ki se poškoduje na poti na delo.

Nadomestilo ne more biti manjše od zajamčene plače in ne višje od plače, ki bi jo zavarovanec dobil, če bi delal oziroma od osnove, po kateri je v obdobju zadržanosti od dela zavarovan. Če je urna osnova nadomestila višja kot urna osnova za delo, moramo upoštevati urno osnovo za delo.

[19] V praksi se to uporablja, kadar hrbtna stran potrdila ne zadošča za razumljiv in pregleden vpis delovne obveznosti delavca.

Osnova se valorizira v skladu z ZUTPG-A[20], ki velja od 1. julija 2008 in določa način usklajevanja osnove za nadomestilo plače. Če ima zavarovanec osnovo iz minulega ali tekočega koledarskega leta glede na obdobja zadržanosti, se osnova za nadomestilo plače ne usklajuje oz. se uporablja količnik 1,0000. To pomeni: če je osnova iz leta 2007 ali 2008, se pri obračunu nadomestila za vse mesece leta 2009 uporabi količnik 1,0000.

Preglednica 6: Zbirni pregled količnikov

	Celoletna osnova iz leta				
Mesec zadržanosti	2003	2004	2005	2006	2007, 2008, 2009
jan.09	1,2486	1,1814	1,1401	1,0785	1,0000
feb.09	1,2486	1,1814	1,1401	1,0785	1,0000
mar.09	1,2486	1,1814	1,1401	1,0785	1,0000
apr.09	1,2486	1,1814	1,1401	1,0785	1,0000
maj.09	1,2486	1,1814	1,1401	1,0785	1,0000
jun.09	1,2486	1,1814	1,1401	1,0785	1,0000

Podatki, ki jih potrebujemo za obračun, so naslednji:

- leto osnove (npr. 2008, če je bil datum prve zadržanosti v letu 2009),
- skupna bruto osnova za nadomestilo (npr. 10.442,02 EUR v letu 2008),
- skupno število ur osnove (npr. 2.088 v letu 2005),
- izhodiščna urna osnova (npr. 5,00 EUR:10.442,02 EUR/2.088 ur),
- urna osnova za nadomestilo (npr. 4,76 EUR: 5, 00 EUR x 90 %),
- I. bruto oz. bruto nadomestilo plače delavca,
- prispevki delodajalca,
- II. bruto, ki vključuje I. bruto in prispevke delodajalca,
- prispevki od razlike do minimalne plače,
- urna osnova za delo (če bi imel delavec bruto plačo za 168 ur 885,36 EUR, bi znašala urna osnova za delo 5,27 EUR).

Višina II. bruto nadomestila se lahko izračuna na podlagi:

- izhodiščne urne osnove,
- urne osnove za nadomestilo,
- upoštevanja določb glede najvišjega in najnižjega nadomestila plače,
- višine prispevkov delodajalca.

Primer obračuna plače – nadomestilo gre v breme ZZZS: Osnovna plača delavca za 40-urni tedenski delovnik znaša 1.300,00 EUR. Dodatek za delovno dobo pa 10 % (20 let delovne dobe). To pomeni, da bi delavec, če bi delal 8 ur na dan, prejel 1.430,00 EUR. Delavec je dlje časa zadržan od dela - nezmožnost za delo, razlog je bolezen, šifra 01, in sicer polovičen delovni čas (4 ure dnevno). Prvi dan zadržanosti je 31. maj 2005. Ker je bil prvi dan zadržanosti v letu 2005, bomo upoštevali bruto osnovo delavca iz leta 2004.

V tem primeru moramo izračunati:

- plačo za redno delo (4 ure dnevno) in
- višino nadomestila za zadržanost v breme ZZZS (4 ure dnevno).

Prepdpostavimo, da obračunavamo plačo za marec 2009. Delavcu bomo pri obračunu plače upoštevali 88 ur rednega dela (22 delovnih dni x 4 ure dnevno). Urna postavka, izračunana iz njegove osnovne plače, znaša 7,39 EUR. K temu znesku bomo prišteli še dodatek za delovno dobo (10 %) v višini 0,74 EUR.

[20] Uradni list RS, št. 71/2008.

V breme ZZZS bomo obračunali 88 ur. Če izhajamo iz bruto osnove za nadomestilo v letu 2004 v višini 9.192,40 EUR in opravljenih delovnih ur v letu 2004, teh je bilo 2.096, bo izhodiščna urna osnova za nadomestilo znašala 4,39 EUR (9.192,40 EUR/2.096 ur). Ker je osnova za nadomestilo iz leta 2004, moramo upoštevati še količnik valorizacije 1,1814 (Preglednica 6, stran 37). Urno osnovo za nadomestilo bomo izračunali tako, da bomo upoštevali odstotek nadomestila (Preglednica 5, stran 33), ki je v tem primeru 90-odstoten in količnik valorizacije. Urna osnova za nadomestilo znaša 4,66 EUR (4,39 EUR x 90 % x 1,1814).

Ko imamo določene urne osnove, lahko pripravimo obračun plače in nadomestila plače.

Delavec nima bonitet in ne uveljavlja olajšave za vzdrževane družinske člane, zato bomo pri njem upoštevali le splošno olajšavo v višini 254, 28 EUR (Preglednica 3, stran 14). Število delovnih dni in praznikov imamo v preglednici s splošnimi podatki. (Preglednica 2, stran 12). Za prehrano na dan prejme delavec 5,00 EUR na dan, za prevoz pa 35,00 EUR mesečno.

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – redno delo	7,39	88	650,32
Dodatek za delovno dobo	0,74	88	65,12
Nadomestilo plače – bolniška v breme ZZZS	4,66	88	410,08
Skupaj bruto plača			**1.125,52**
Dodatek za delovno dobo			10 %
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave skupaj	**254,28**		**EUR**
Prehrana na dan	5,00		EUR
Prevoz	35,00		EUR
Delovni dnevi - redno delo	22 dni		88 ur
Delovni dnevi – bolniška v breme ZZZS	22 dni		88 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**		**176 ur**

Pri izračunu prispevkov delojemalca in delodajalca moramo biti pozorni. Pripravili bomo ločen obračun prispevkov od nadomestila plače v breme delodajalca (A) in od nadomestila v breme ZZZS (B). Prispevki delojemalca in delodajalca se računajo enako v obeh primerih. Ločen izračun bomo pripravili, ker ZZZS povrne le tisti del nadomestila, ki se nanaša na obračun ur v breme ZZZS. Te podatke moramo tudi vpisati v ustrezne obrazce. Posamezne vrste prispevkov računamo na podlagi stopenj za obračun (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov – plača v breme delodajalca (A)	**715,44**	**EUR**			
Bruto osnova za obračun prispevkov – nadomestilo plače v breme ZZZS (B)			**410,08**	**EUR**	
SKUPAJ					**1.125,52**
PRISPEVKI DELOJEMALCA		A		B	**SKUPAJ**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**158,11**	**EUR**	**90,63**	**EUR**	**248,74**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	110,89	EUR	63,56	EUR	174,45
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	45,50	EUR	26,08	EUR	71,58
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,14 %)	1,00	EUR	0,57	EUR	1,57
1.4. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	0,72	EUR	0,41	EUR	1,13

Zdaj lahko ugotovimo koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 248,74 EUR in
- davčne olajšave, v tem primeru le splošno olajšavo, ki znaša 254,28 EUR.

	Bruto plača	**1.125,52**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	248,74	EUR
-	Davčne olajšave	254,28	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**622,50**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15) lahko izračunamo koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 2. dohodninski razred, zato je do zneska 617,54 EUR obdavčena s 16 %, nad zneskom 617,54 pa s 27 %.

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	622,50	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16 %	98,81	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27 %	1,34	EUR
Nad 1.235,07 EUR	41 %		
DAVEK SKUPAJ		**100,15**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od bruto plače, da dobimo neto izplačilo.

	Bruto plača	1.125,52	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	248,74	EUR
-	Davek (dohodnina)	100,15	EUR
=	**Neto plača**	**776,63**	**EUR**

Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. Ker pa je delavec upravičen še do povračila stroškov prevoza in prehrane, izračunajmo še ta znesek. Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 22 delovnih dni, zato prejme za prehrano 110,00 EUR (5,00 EUR na dan x 22 delovnih dni), za prevoz pa 35,00 EUR.

	Neto plača	776,63	EUR
+	Prehrana	110,00	EUR
+	Prevoz	35,00	EUR
=	**Nakazilo na TRR**	**921,63**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12). Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo. Tudi v tem primeru bomo obračunali prispevke ločeno za del, ki bremeni delodajalca (A) in za del, ki bremeni ZZZS (B).

Bruto osnova za obračun prispevkov – plača in nadomestilo plače	**715,44**	**EUR**			
Bruto osnova za obračun prispevkov – nadomestilo plače v breme ZZZS			**410,08**	**EUR**	
SKUPAJ					**1.125,52**
PRISPEVKI DELODAJALCA		A		B	**SKUPAJ**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**115,19**	**EUR**	**66,02**	**EUR**	**181,21**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	63,32	EUR	36,29	EUR	99,61
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	46,93	EUR	26,90	EUR	73,83
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06%)	0,43	EUR	0,25	EUR	0,68
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	3,79	EUR	2,17	EUR	5,97
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	0,72	EUR	0,41	EUR	1,13

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 830,63 EUR, ker bo delodajalec zahteval povračilo nadomestila od ZZZS v višini 476,10 EUR. Kljub povračilu mora delodajalec za izplačilo zbrati vsa sredstva oz. 1.445,67 EUR za izplačilo plače, nadomestil plače in materialnih stroškov. Del, ki bremeni ZZZS bo delodajalec dobil povrnjen od ZZZS na podlagi zahtevka.

	Bruto plača in nadomestilo v breme delodajalca	715,44	EUR
+	Prispevki delodajalca (16,10%)	115,19	EUR
=	**SKUPAJ STROŠEK PLAČE BREZ MATERIALNIH STROŠKOV**	**830,63**	**EUR**
	Bruto plača in nadomestilo v breme ZZZS	410,08	EUR
+	Prispevki delodajalca (16,10 %)	66,02	EUR
=	**SKUPAJ V BREME ZZZS**	**476,10**	**EUR**
+	Stroški za prehrano	110,00	EUR
+	Stroški za prevoz	35,00	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO Z MATERIALNIMI STROŠKI**	**1.451,73**	**EUR**

3.3 Regres za letni dopust

3.3.1 O letnem dopustu

ZDR ureja letni delovni dopust v členih od 159. do 166. Vsak delavec, ki je v delovnem razmerju pri delodajalcu, ima pravico do letnega dopusta, ne glede na to, ali dela polni delovni čas ali krajši delovni čas od polnega.

ZDR določa, da ima delavec pravico do letnega dopusta, ki v posameznem koledarskem letu ne more biti krajši kot 4 tedne, in sicer ne glede na to, ali dela polni delovni čas ali krajši delovni čas od polnega.

Minimalno število letnega dopusta delavca je odvisno od razporeditve delovnih dni v tednu za posameznega delavca. Trajanje letnega dopusta se določi v pogodbi o zaposlitvi in sicer v delovnih dneh. Če je razporeditev delovnih dni taka, da zajema tudi delovne sobote (6 delovnih dni), je minimalno trajanje letnega dopusta 24 delovnih dni, če pa je razporeditev delovnih dni taka, da zajema 5 delovnih dni, je minimalno trajanje dopusta v delovnih dneh 20.

Posamezne kategorije delavcev imajo pravico do dodatnih dni dopusta (npr. delavec, ki ima otroka do 15 leta starosti, starejši delavec, invalid ipd.). Daljše trajanje letnega dopusta je lahko določeno tudi s kolektivno pogodbo ali s pogodbo o zaposlitvi.

Letni dopust se izrablja v delovnih dneh in ne v delovnih urah.

Delavec ne more koristiti letnega dopusta za npr. 2 uri. Kot dan letnega dopusta se šteje vsak delovni dan, ki je po razporeditvi delovnega časa pri delodajalcu za posameznega delavca določen kot delovni dan. Delavec, ki ima razporeditev delovnih dni takšno, da dela tudi ob sobotah, lahko dopust koristi tudi na soboto, saj se zanj to šteje kot delovni dan.

Kolektivna pogodba ali pogodba o zaposlitvi lahko določata tudi daljše trajanje letnega dopusta.

Delodajalec je dolžan delavca pisno obvestiti o odmeri letnega dopusta najpozneje do 31. marca tekočega leta. **Delavec pridobi pravico do celotnega letnega dopusta**, ko mu preteče čas **nepretrganega delovnega razmerja, ki ne sme biti daljši od 6 mesecev**, ne glede na to, ali delavec dela polni delovni čas ali krajši delovni čas od polnega. To pomeni, da celoletni dopust pripada delavcu, ki se zaposli do 1. julija v koledarskem letu.

Drugim skupinam delavcev torej pripada le sorazmerni del **letnega dopusta, in sicer 1/12 letnega dopusta za vsak mesec dela v posameznem koledarskem letu:**

- če v koledarskem letu, v katerem je sklenil delovno razmerje, ni pridobil pravice do celoletnega letnega dopusta (zaposlil se je po 1. juliju),
- če mu preneha delovno razmerje pred potekom roka, po preteku katerega bi pridobil pravico do celoletnega dopusta (npr. zaposlitev za 3 mesece),
- če mu delovno razmerje v tekočem koledarskem letu preneha pred 1. julijem.

Če delavec med koledarskim letom sklene pogodbo o zaposlitvi z **drugim delodajalcem**, mu je vsak delodajalec dolžan zagotoviti izrabo sorazmernega dela dopusta glede na trajanje zaposlitve delavca pri posameznem delodajalcu v tekočem koledarskem letu, razen če se delavec in delodajalec dogovorita drugače.

3.3.2 O regresu za letni dopust

V skladu s 131. členom ZDR je delodajalec dolžan delavcu, ki ima pravico do letnega dopusta, izplačati regres za letni dopust najpozneje do 1. julija tekočega koledarskega leta. S kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti se lahko v primeru nelikvidnosti delodajalca določi poznejši rok izplačila regresa, vendar najpozneje do 1. novembra tekočega koledarskega leta. Če ima delavec pravico le do sorazmernega dela letnega dopusta, ima pravico le do sorazmernega dela regresa.

Regres za letni dopust se izplača najmanj v višini minimalne plače, najpozneje do 1. julija tekočega leta. Regres je vezan na pravico do letnega dopusta in ne njegovo izrabo.

Če v kolektivni pogodbi, ki zavezuje delodajalca, znesek regresa za letni dopust ni dogovorjen, je delodajalec dolžan izplačati delavcu regres za letni dopust **najmanj v višini minimalne plače (589,19 EUR)**.

Regres je vezan na pravico do letnega dopusta in ne na njegovo dejansko izrabo, kar pomeni, da delavcu regres pripada ne glede na to, ali dopust izkoristi. Če se delavec zaposli med letom, npr. 1. junija, mu pripada sorazmerni del regresa, tj. 7/12.

Pri izračunu akontacije dohodnine upoštevamo povprečno stopnjo dohodnine od enomesečnega dohodka.

Če se regres, ki se všteva v davčno osnovo, izplača za več mesecev skupaj, se akontacija dohodnine izračuna od celotnega izplačila navedenega dohodka, po povprečni stopnji dohodnine od enomesečnega dohodka. Za ugotovitev povprečne stopnje dohodnine od enomesečnega dohodka se prejeti dohodek, ki se nanaša na več mesecev, razdeli na toliko enakih delov, na kolikor mesecev se nanaša, vendar ne več kot 12. Če regres izplačuje delodajalec, ki ni glavni delodajalec, se upošteva 25-odstotna davčna stopnja.

Prispevki za socialno varnost se v skladu z ZPSV-B[21] obračunavajo in plačujejo pri regresih za letni dopust v delu, ki **presega 70 % povprečne plače predpreteklega meseca zaposlenih v RS**. Če se izplačilo regresa opravi v več delih, se ob izplačilu naslednjega oziroma zadnjega dela regresa ugotovi celotna višina regresa in izvrši obračun ter poračun plačanih prispevkov od posameznih delov regresa. Višina regresa za letni dopust navzgor ni omejena.

Bruto regres
- Dohodnina po povprečni stopnji
= Neto regres

[21] Uradni list RS, št. 3/1998.

Primer obračuna regresa za letni dopust, ki ne presega 70 % povprečne plače predpreteklega meseca: Predpostavimo, da bo delodajalec izplačal regres marca 2009. Najvišji znesek, od katerega ni treba obračunati in plačati prispevkov za socialno varnost znaša 70 % povprečne plače predpreteklega meseca (Preglednica 2, stran 12). Povprečna plača v januarju 2009 je znašala 1.416,40 EUR, kar pomeni, da regres, izplačan v marcu 2009 ne sme presegati 991,48 EUR.

Delodajalec je določil, da bo regres izplačan v višini 900,00 EUR. Ker je regres obdavčen po povprečni stopnji dohodnine, moramo ugotoviti, koliko znaša povprečna dohodninska stopnja. Prvi korak je ugotoviti, koliko znaša enomesečni dohodek. To izračunamo tako, da seštejemo zadnjo plačo in znesek regresa za letni dopust. Tega delimo s številom mesecev, na katere se nanaša izplačilo. Če se izplačilo regresa nanaša na 12 mesecev, moramo znesek regresa deliti z 12, če se nanaša na 5 mesecev, s 5 in podobno. Zadnja izplačana plača (februar 2009) je znašala 1.500,00 EUR. V našem primeru se regres nanaša na 12 mesecev.

	Bruto plača	1.500,00	EUR
+	1/12 bruto regresa	75,00	EUR
=	Skupaj enomesečni dohodek (bruto plača + 1/12 bruto regresa)	1.575,00	EUR

Od plače izračunamo prispevke delojemalca (22,10 %). Če bi regres presegal uredbo (nad 70 % povprečne plače v RS) bi morali upoštevati še prispevke od regresa v tistem delu, ki presega uredbo, ker ti prispevki zmanjšujejo davčno osnovo, vendar bi pri izračunu povprečne stopnje dohodnine upoštevali le 1/12 teh prispevkov. Prispevkov ni treba razčlenjevati na posamezne vrste. Ker se regres nanaša na 12 mesecev, bomo pri izračunu davčne osnove upoštevali še 1/12 splošne olajšave. Če bi se izplačilo nanašalo na 6 mesecev, bi upoštevali 1/6 splošne olajšave.

Prispevki delojemalca (22,10 % od plače 1.500,00 EUR)	331,50	EUR
Olajšave (1/12x3.051,35 EUR)	254,28	EUR

Davčno osnovo izračunamo tako, da od skupnega enomesečnega dohodka odštejemo prispevke in olajšavo.

	Enomesečni dohodek	1.575,00	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 % od plače 1.500,00 EUR)	331,50	EUR
-	Olajšave (1/12x3.051,35EUR)	254,28	EUR
=	Davčna osnova	989,22	EUR

Na podlagi davčne osnove izračunamo dohodnino po lestvici:

- 617,54 EUR x 16 %
- (989,22 EUR – 617,54 EUR) x 27 %

Akontacija dohodnine (po lestvici)			
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0 EUR do 617,54 EUR	16 %	98,81	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27 %	100,35	EUR
DAVEK SKUPAJ		199,16	EUR

Izračunani davek delimo z davčno osnovo. Rezultat, izražen v % je povprečna stopnja dohodnine, ki jo upoštevamo pri posamezni vrsti izplačil.

Davek	199,16	EUR
Davčna osnova	989,22	EUR
Povprečna stopnja dohodnine (davek/davčna osnova x 100)	20,13	%

Zdaj lahko izračunamo znesek neto regresa. Ta znesek izračunamo tako, da od bruto zneska regresa odštejemo davek po izračunani povprečni stopnji.

Bruto regres	900,00	EUR	
AKONTACIJA DOHODNINE:			
Davčna osnova = bruto regres	900,00	EUR	
	Stopnja	Davek	
DAVEK PO POVPREČNI STOPNJI SKUPAJ	20,13 %	181,17	EUR
NETO REGRES = Bruto regres - davek	718,83	EUR	
NAKAZILO NA TRR	718,83	EUR	
SKUPAJ SREDSTVA ZA REGRES	718,83	EUR	

NALOGE 3:

3.1 Opišite postopek obračuna plač!

3.2 Kaj vključuje strošek plač?

3.3 Pripravite obračun plače za marec 2009!

a.) Delavec je delal vse delovne dni v marcu 2009. Njegova osnovna bruto plača znaša 2.000,00 EUR. Ima 20 let delovne dobe. Dodatek za delovno dobo znaša 0,5 % na leto dopolnjene delovne dobe. Za prehrano prejme 4,00 EUR na dan, za prevoz pa 35,00 EUR.

b.) Delavec je bil 10 delovnih dni na dopustu. Njegova osnovna bruto plača znaša 1.500,00 EUR. Delavec ima 20 let delovne dobe. Dodatek za delovno dobo znaša 0,5 % na leto dopolnjene delovne dobe. Za prehrano prejme 5,00 EUR na dan. Oddaljenost med bivališčem in delovnim mestom je 700 m. Delavec uvevljavlja olajšavo za 1 otroka. Plača delavca v decembru je znašala 1.600,00 EUR, v januarju 2009 1.550,00 EUR in v februarju 2009 1.500,00 EUR.

Ali je pravilna naslednja trditev: Delavca, ki imata enako bruto plačo, imata tudi enako neto plačo? Upoštevajte davčne olajšave!

3.4 Kaj je boniteta?

3.5 Naštejte bonitete!

3.6 Kako se določa vrednost različnih bonitet?

3.7 Pripravite obračun plače za marec 2009! Delavec je delal vse delovne dni v mesecu marcu 2009. Njegova osnovna bruto plača znaša 2.000,00 EUR. Ima 20 let delovne dobe. Dodatek za delovno dobo znaša 0,5 % na leto dopolnjene delovne dobe. Za prehrano prejme 4,00 EUR na dan, za prevoz pa 35,00 EUR. Delavec ima pravico do uporabe službenega vozila. Nabavna vrednost službenega vozila je januarja 2006 znašala 15.000 EUR.

3.8 Kolikšna je višina nadomestil v primeru odsotnosti z dela zaradi bolezni?

3.9 Kateri obrazec je podlaga za obračun bolniške odsotnosti?

3.10 Ali je višina nadomestila plače za bolniško odsotnost v breme delodajalca enaka višini nadomestila v breme ZZZS?

3.11 Pripravite obračun za marec 2009! Delavec je bil 10 delovnih dni na bolniški, razlog 01. Njegova osnovna bruto plača znaša 1.500,00 EUR. Ima 20 let delovne dobe. Dodatek za delovno dobo znaša 0,5 % na leto dopolnjene delovne dobe. Za prehrano prejme 5,00 EUR na dan. Oddaljenost med bivališčem in delovnim mestom je 800 m. Delavec uvevljavlja olajšavo za 1 otroka. Plača delavca v decembru je znašala 1.600,00 EUR, v januarju 2009 1.550,00 EUR in v februarju 2009 1.500,00 EUR.

3.12 Kaj mora delodajalec predložiti ZZZS, če želi povrniti stroške nadomestil plač za bolniško odsotnost?

3.13 Koliko znaša količnik valorizacije, če gre za plačo v februarju 2009 in je osnova iz leta 2003?

Odgovor poiščite v Preglednica 6 (stran: 37)

3.14 Pripravite obračun za marec 2009, če imate naslednje podatke! Osnovna plača delavca za 40-urni tedenski delovnik znaša 2.000,00 EUR. Dodatek za delovno dobo pa 10 % (20 let delovne dobe). Delavec je dlje časa zadržan od dela - nezmožnost za delo, razlog je nega, šifra 01 in sicer polni delovni čas (8 ur na dan). Prvi dan zadržanosti je 4. februar 2009. Za nadomestilo bolniške v breme delodajalca pripada delavcu 80 % plače iz minulega meseca. Osnova iz leta 2008 znaša 24.000,00 EUR. V letu 2008 je bilo skupaj 2.088 delovnih ur.

3.15 Koliko znaša minimalna dolžina letnega dopusta?

3.16 Ali lahko koristimo letni dopust v urah?

3.17 Ali delavcu, ki ni koristil letnega dopusta, pripada regres za letni dopust?

3.18 Kako je obdavčen regres za letni dopust?

3.19 V kakšnem primeru moramo od regresa za letni dopust obračunati in plačati prispevke za socialno varnost?

3.20 Obračunajte regres za letni dopust, ki znaša 840,00 EUR, če veste, da je zadnja izplačana plača delavca 3.000,00 EUR in:

a.) Delavec je koristil olajšavo za 1 otroka.

b.) Delavec ni koristil dodatnih davčnih olajšav.

c.) Koliko bi morala znašati povprečna plača v RS za predpretekli mesec, če bi bil to maksimalen znesek regresa, ki se ne všteva v osnovo za obračun prispevkov?

REŠITVE 3:

Rešitev naloge 3.1 (stran: 23)

Rešitev naloge 3.2 (stran: 23)

Rešitev naloge 3.3a (Rešitve nalog, stran: 4)

Rešitev naloge 3.3b (Rešitve nalog, stran: 6)

Rešitev naloge 3.4 (stran: 28)

Rešitev naloge 3.5 (stran: 28)

Rešitev naloge 3.6 (stran: 29)

Rešitev naloge 3.7 (Rešitve naloge, stran: 8)

Rešitev naloge 3.8 (stran: 32)

Rešitev naloge 3.9 (stran: 32)

Rešitev naloge 3.10 (stran: 33)

Rešitev naloge 3.11 (Rešitve nalog, stran: 10)

Rešitev naloge 3.12 (stran: 36)

Rešitev naloge 3.13 (stran: 37)

Rešitev naloge 3.14 (Rešitve nalog, stran: 12)

Rešitev naloge 3.15 (stran: 41)

Rešitev naloge 3.16 (stran: 41)

Rešitev naloge 3.17 (stran: 42)

Rešitev naloge 3.18 (stran: 42)

Rešitev naloge 3.19 (stran: 42)

Rešitev naloge 3.20a (Rešitve nalog, stran: 14)

Rešitev naloge 3.20b (Rešitve nalog, stran: 16)

Rešitev naloge 3.20c (Rešitve nalog, stran: 17)

Spletni naslovi 3:

1. Informativni izračun plače za leto 2009: povezava
2. Navodilo o uresničevanju pravice zavarovancev do začasne zadržanosti od dela in do nadomestila plače: povezava
3. Potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela: povezava
4. Preglednica po razlogih obravnave: povezava

4. LITERATURA IN VIRI:

1. Državni portal za podjetja in podjetnike – eVEM (http://evem.gov.si/)

2. Evidenca kolektivnih pogodb. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. (http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/delovna_razmerja_in_pravice_iz_dela/socialno_partnerstvo/evidenca_kolektivnih_pogodb/)

3. Informativni izračun plače za leto 2009. Carpe diem d.o.o. (http://www.racunovodja.com/izracuni/place2009/opa.asp)

4. Kontni načrt za gospodarske družbe (2008). Slovenski inštitut za revizijo. http://www.si-revizija.si/publikacije/srs/kontni_okviri_06/KN-gd-2008.pdf

5. Kontni okvir za gospodarske družbe. Uradni list RS, št. 104/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=89037&part=&highlight=kontni+okvir+za+gospodarske+dru%C5%BEbe)

6. Mesečni podatki za obračun plač (http://www.swtools.si/place/mesdata.aspx)

7. Mesečni podatki za obračun plač (http://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=3616)

8. Navodilo za prijavo, odjavo in spremembo podatkov v obveznih socialnih zavarovanjih za delavce in družbenike ter navodilo za prijavo, odjavo in spremembo podatkov v obveznem zdravstvenem zavarovanju za družinske člane. (http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/mju_dokumenti/E-VEM/Prijava_ZZZS_V2.doc)

9. Navodilo o uresničevanju pravice zavarovancev do začasne zadržanosti od dela in do nadomestila plače. ZZZS. (http://www.zzzs.si/zzzs/INFO/egradiva.nsf/o/C1309299784453D0C1256E92003A99CA?OpenDocument)

10. Povprečna mesečna plača. Statistični urad RS. (http://www.stat.si/indikatorji.asp?ID=29)

11. Preglednica po razlogih obravnave. ZZZS. (http://www.zzzs.si/zzzs/info/egradiva.nsf/0/27fceb5b7fe8046ec1256f6400346896/$FILE/PRILOGA%201.doc)

12. Šifrant vrst dohodkov. DURS. (http://www.durs.gov.si/fileadmin/durs.gov.si/pageuploads/Davki-predpisi_in_pojasnila/Dohodnina/Dohodnina_2008/Tabelo_povezav_vrst_dohodkov_iz_podatkov_za_odmero_dohodnine_za_leto_2008.pdf)

13. Zbirni pregled količnikov. ZZZS. (http://www.zzzs.si/ZZZS/info/index.nsf/kolicnik2009).

Uradni list RS:

1. KPPI. Uradni list RS, št. 62/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=87238&part=&highlight=povra%C4%8Dilu+stro%C5%A1kov)

2. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o obrazcih prijav podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo, zavarovanju za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja. Uradni list RS, št. 75/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=87858&part=&highlight=Pravilnik+o+obrazcih).

3. Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2009. Uradni list RS, št. 119/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=89820&part=&highlight=pravilnik+o+dolo%C4%8Ditvi+olaj%C5%A1av)

4. Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu. Uradni list RS, št. 64/2008. (http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200864&stevilka=2764)

5. Pravilnik o obvestilu za uveljavljanje olajšave za vzdrževane družinske člane pri izračunu akontacije dohodnine. Uradni list RS, št. 138/2006. (http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2006138&stevilka=5902)

6. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov. Uradni list RS, št. 124/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=90217&part=&highlight=pravilnik+o+podra%C4%8Dunih+in)

7. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o obrazcih in listinah za uresničevanje obveznega zdravstvenega zavarovanja. Uradni list RS, št. 98/2006. (http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200698&stevilka=4200)

8. Pravilnik o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu. Uradni list RS, št. 37/2008. (http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200837&stevilka=1527)

9. Slovenski računovodski standardi. Uradni list RS, št. 118/2005. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=59933&part=&highlight=slovenski+ra%C4%8Dunovodski+standardi

10. Sprememba Uredbe o višini povračil stroškov v zvezi z delom, ki se ne vštevajo v davčno osnovo. Uradni list RS, št. 76/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=87924&part=&highlight=uredba+o+vi%C5%A1ini+povra%C4%8Dil)

11. Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom, ki se ne vštevajo v davčno osnovo. Uradni list RS, št. 140/2006. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=77643&part=&highlight=Uredba+o+vi%C5%A1ini+povra%C4%8Dil+stro%C5%A1kov+v+zvezi+z+delom%2C+ki+se+ne+v%C5%A1tevajo+v+dav%C4%8Dno+osnovo)

12. Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2). Uradni list RS, št. 117/2006. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=76409&part=&highlight=zdavp)

13. Zakon o delovnih razmerjih (ZDR). Uradni list RS, št. 42/2002. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=36364&part=&highlight=zdr)

14. Zakon o dohodnini (ZDoh-2). Uradni list RS, št. 117/2006. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=76404&part=&highlight=zdoh)

15. Zakon o določitvi minimalne plače (ZDMP). Uradni list RS, št. 114/2006. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=76216&part=&highlight=+%09Zakon+o+dolo%C4%8Ditvi+minimalne+pla%C4%8De+)

16. Zakon o kolektivnih pogodba (ZKolP). Uradni list RS, št. 43/2006. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=73043&part=&highlight=zakon+o+kolektivnih)

17. Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZMEPIZ). Uradni list RS, št. 81/2000. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=27550&part=&highlight=ZMEPIZ)

18. Znesek minimalne plače. Uradni list RS, št. 76/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=87941&part=&highlight=znesek+minimalne+pla%C4%8De)

19. Zakon o prispevkih za socialno varnost (ZPSV). Uradni list RS, št. 5/1996 (http://www.uradni-list.si/1/content?id=13629&part=&highlight=zpsv)

20. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-A). Uradni list RS, št. 103/2007. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=83126&part=&highlight=zdr)

21. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2A). Uradni list RS, št. 10/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=84759&part=&highlight=zdoh).

22. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2B). Uradni list RS, št. 78/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=88058&part=&highlight=zdoh).

23. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1F). Uradni list RS, št. 72/2005. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=57419&part=&highlight=zpiz-1F)

24. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-B). Uradni list RS, št. 34/1996. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=11084&part=&highlight=zpsv)

25. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-C). Uradni list RS, št. 3/1998. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=27552&part=&highlight=zpsv)

26. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-D). Uradni list RS, št. 91/2001.(http://www.uradni-list.si/1/content?id=33680&part=&highlight=zpsv)

27. Zakon o spremembi Zakona o usklajevanju transferjev in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (ZUTPG-A). Uradni list RS, št. 71/2008. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=87652&part=&highlight=zutpg)

28. Zakon o usklajevanju transferjev in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (ZUTPG). Uradni list RS, št. 114/2006. (http://www.uradni-list.si/1/content?id=76217&part=&highlight=zutpg)

5. REŠITVE NALOG

2. POGLAVJE: OBRAČUNSKI PODATKI

Rešitev naloge 2.2a: Splošni podatki za obračun plač za januar 2009

PODATKI O DELOVNIH DNEVIH IN URAH	DEJANSKI	PRAZNIKI	SKUPAJ
Delovni dnevi	20	2	22
Število ur za obračun (40 urni tedenski delavnik)	160	16	176
OSNOVNI PODATKI ZA OBRAČUN PLAČ			
Povprečna bruto plača v RS za november 2009			1.550,29 EUR
Dovoljeni neobdavčeni znesek za prehrano med delom			6,12 EUR
Minimalni znesek za prehrano med delom			3,56 EUR
Minimalna plača			589,19 EUR

Vir: http://www.swtools.si/place/mesdata.aspx

Rešitev naloge 2.2b: Splošni podatki za obračun plač za februar 2009

PODATKI O DELOVNIH DNEVIH IN URAH	DEJANSKI	PRAZNIKI	SKUPAJ
Delovni dnevi	20	0	20
Število ur za obračun (40 urni tedenski delavnik)	160	0	160
OSNOVNI PODATKI ZA OBRAČUN PLAČ			
Povprečna bruto plača v RS za december 2009			1.457,66 EUR
Dovoljeni neobdavčeni znesek za prehrano med delom			6,12 EUR
Minimalni znesek za prehrano med delom			3,56 EUR
Minimalna plača			589,19 EUR

Vir: http://www.swtools.si/place/mesdata.aspx

Rešitev naloge 2.2c: Splošni podatki za obračun plač za april 2009

PODATKI O DELOVNIH DNEVIH IN URAH	DEJANSKI	PRAZNIKI	SKUPAJ
Delovni dnevi	20	2	22
Število ur za obračun (40 urni tedenski delavnik)	160	16	176
OSNOVNI PODATKI ZA OBRAČUN PLAČ			
Povprečna bruto plača v RS za januar 2009			1.381,87 EUR
Dovoljeni neobdavčeni znesek za prehrano med delom			6,12 EUR
Minimalni znesek za prehrano med delom			3,56 EUR
Minimalna plača			589,19 EUR

Vir: http://www.swtools.si/place/mesdata.aspx

Rešitev naloge 2.3a: Izračun akontacije dohodnine, če je davčna osnova 300 EUR

MESEČNA DOHODNINSKA LESTVICA (LETNI ZNESKI/12 MESECEV)						
Če znaša neto mesečna davčna osnova (v EUR)		Stopnja dohodnina (v %)	Davčna osnova (v EUR)	Izračun dela davčne osnove	Izračun akontacije dohodnine	Akontacija dohodnine
nad	do					
0,00	617,54	16	1. del 300,00	-	= 300,00 x 0,16	1. del 48,00
617,54	1.235,07	27	-	-	-	-
1.235,07	999.999.999,99	41	-	-	-	-
SKUPAJ:			**300,00**	**-**	**-**	**48,00**

Davčna osnova je v celoti obdavčena s 16 %, ker ne presega zneska 617,54 EUR. Skupaj davek znaša 48,00 EUR.

Rešitev naloge 2.3b: Izračun akontacije dohodnine, če je davčna osnova 700 EUR

MESEČNA DOHODNINSKA LESTVICA (LETNI ZNESKI/12 MESECEV)						
Če znaša neto mesečna davčna osnova (v EUR)		Stopnja dohodnina (v %)	Davčna osnova (v EUR)	Izračun dela davčne osnove	Izračun akontacije dohodnine	Akontacija dohodnine
nad	do					
0,00	617,54	16	1. del 617,54	= zgornja meja razreda	= 617,54 x 0,16	1. del 98,81
617,54	1.235,07	27	2. del 82,46	= 700,00 - 617,54	-	2. del 22,26
1.235,07	999.999.999,99	41	-	-	-	-
SKUPAJ:			**700,00**	**-**	**-**	**121,07**

Davčna osnova je delno obdavčena s 16 %, delno pa s 27 %. Od zneska 617,54 EUR izračunamo davek po stopnji 16 %. Razlika med že obdavčenim zneskom (617,54 EUR) in davčno osnovo (700,00 EUR) je obdavčena s 27 %. Skupaj davek znaša 121,07 EUR.

Rešitev naloge 2.3c: Izračun akontacije dohodnine, če je davčna osnova 1.500 EUR

MESEČNA DOHODNINSKA LESTVICA (LETNI ZNESKI/12 MESECEV)						
Če znaša neto mesečna davčna osnova (v EUR)		Stopnja dohodnina (v %)	Davčna osnova (v EUR)	Izračun dela davčne osnove	Izračun akontacije dohodnine	Akontacija dohodnine
nad	do					
0,00	617,54	16	1. del 617,54	= zgornja meja razreda	= 617,54 x 0,16	1. del 98,81
617,54	1.235,07	27	2. del 617,53	= zgornja meja razreda – spodnja meja razreda = 1.235,07 - 617,54	=617,53 x 0,27	2. del 166,73
1.235,07	999.999.999,99	41	3. del 264,93	= davčna osnova – spodnja meja razreda = 1.500,00 - 1.235,07	= 264,93 x 0,41	3. del 108,62
SKUPAJ:			**1.500,00**	**-**	**-**	**374,16**

Davčna osnova je delno obdavčena s 16 %, delno s 27 %, delno pa z 41 %. Od zneska 617,54 EUR izračunamo davek po stopnji 16 %. Razlika med zgornjo mejo drugega razreda

(1.235,07 EUR) in že obdavčenim zneskom (617,54 EUR) je obdavčena s 27 %. Razlika med davčno osnovo in celotnim že obdavčenim zneskom (1.235,07 EUR) je obdavčena z 41 %. Skupaj davek znaša 374,16 EUR.

Rešitev naloge 2.3d: Izračun akontacije dohodnine, če je davčna osnova 4.000 EUR

MESEČNA DOHODNINSKA LESTVICA (LETNI ZNESKI/12 MESECEV)						
Če znaša neto mesečna davčna osnova (v EUR)		Stopnja dohodnina (v %)	Davčna osnova (v EUR)	Izračun dela davčne osnove	Izračun akontacije dohodnine	Akontacija dohodnine
nad	do					
0,00	617,54	16	1. del 617,54	= zgornja meja razreda	= 617,54 x 0,16	1. del 98,81
617,54	1.235,07	27	2. del 617,53	= zgornja meja razreda – spodnja meja razreda = 1.235,07 - 617,54	= 617,53 x 0,27	2. del 166,73
1.235,07	999.999.999,99	41	3. del 2.764,93	= davčna osnova – spodnja meja razreda = 4.000,00 - 1.235,07	= 2.764,93 x 0,41	3. del 1.133,62
SKUPAJ:			**4.000,00**	**-**	**-**	**1.399,16**

Davčna osnova je delno obdavčena s 16 %, delno s 27 %, delno pa z 41 %. Od zneska 617,54 EUR izračunamo davek po stopnji 16 %. Razlika med zgornjo mejo drugega razreda (1.235,07 EUR) in že obdavčenim zneskom (617,54 EUR) je obdavčena s 27 %. Razlika med davčno osnovo in celotnim že obdavčenim zneskom (1.235,07 EUR) pa je obdavčena z 41 %. Skupaj davek znaša 1.399,16 EUR.

Rešitev naloge 2.4a

Ker je bil delavec od 20 delovnih dni navzoč na delovnem mestu manj kot 4 ure, mu pripada povračilo stroškov prehrane samo za 18 delovnih dni.

Povračilo stroškov prehrane med delom = 18 delovnih dni x 4,00 EUR/dan = 72,00 EUR.

Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela = 0,70 x 35,00 EUR = 24,50 EUR.

Rešitev naloge 2.4b

Povračilo stroškov prehrane med delom = 16 delovnih dni x 4,50 EUR/dan = 54,00 EUR.

Pri povračilu stroškov prevoza moramo ugotoviti, kaj je ceneje: povračilo stroškov za mesečno vozovnico ali povračilo stroškov z upoštevanjem cene žetona. Mesečna vozovnica znaša 35,00 EUR. Izračunati moramo, koliko bi delavcu plačali, če bi upoštevali ceno enosmerne vozovnice oz. žeton (2x).

Strošek prevoza na dan (žeton) = 2 x 1,00 EUR = 2,00 EUR.

Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela (žeton) = 12 x 2,00 EUR = 24,00 EUR.

V tem primeru bo delavec prejel za stroške prevoza 24,00 EUR.

Če želimo ugotoviti število dni, ki predstavljajo mejni znesek za stroške prevoza, moramo primerjati ceno mesečne vozovnice in ceno enodnevne vozovnice

Razmerje = cena mesečne vozovnice/cena enodnevne vozovnice = 35,00 EUR/2,00 EUR = 17,50

Delavcem, ki delajo 18 dni ali več, bo delodajalec povrnil mesečno vozovnico, pri drugih pa bi v tem primeru upošteval ceno enodnevne vozovnice.

Rešitev naloge 2.4c

Povračilo stroškov prehrane med delom = 22 delovnih dni x 6,00 EUR/dan = 132,00 EUR

Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela = 30 km x 2 x 0,20 EUR/km x 22 delovnih dni = 264,00 EUR

Rešitev naloge 2.5a

Vsota olajšav = splošna olajšava + olajšava za prvega otroka + olajšava za drugega otroka = 254,28 EUR + 187,62 EUR + 203,97 = 645,87 EUR

Rešitev naloge 2.5b

Vsota olajšav = splošna olajšava + dodatna splošna olajšava + olajšava za prvega otroka = 254,28 EUR + 171,83 EUR +187,62 EUR = 613,73 EUR

Rešitev naloge 2.5c

Vsota olajšav = splošna olajšava + osebna olajšava po dopolnjenem 65. letu starosti + posebna olajšava za drugega vzdrževanega družinskega člana = 254,28 EUR + 109,43 EUR +187,62 EUR = 551,33 EUR

Rešitev naloge 2.6

Pravilni vrstni red, ki ga upoštevamo pri odtegljajih je:

1. sklep o izvršbi za preživnino,
2. davčna izvršba,
3. upravno izplačilna prepoved za anuiteto kredita,
4. sklep o izvršbi sodišča za običajno terjatev.

Delodajalec je za delavca prejel izvršbe po naslednjem vrstnem redu: davčna izvršba, upravno izplačilna prepoved za anuiteto kredita, sklep o izvršbi sodišča za običajno terjatev, sklep o izvršbi za preživnino.

3. POGLAVJE: POSTOPEK OBRAČUNA PLAČ IN NADOMESTIL PLAČ S PRIMERI

Rešitev naloge 3.3a

Najprej pripravimo splošne obračunske podatke. Če obračunavamo plačo za marec 2009, bomo upoštevali splošne obračunske podatke za marec 2009 (Preglednica 2, stran 12). Sledi priprava podatkov za delavca. Delavec ima priznano samo splošno davčno olajšavo v višini 254,28 EUR (Preglednica 3, stran 12). Delavec nima dodatkov k plači niti odtegljajev pri plači.

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – redno delo	11,36	176	2.000,00
Dodatek za delovno dobo	1,14	176	200,00
Skupaj bruto plača			**2.200,00**
Dodatek za delovno dobo			10 %
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave skupaj	**254,28**		**EUR**
Prehrana na dan	4,00		EUR
Prevoz	35,00		EUR
Delovni dnevi	22 dni		176 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**		**176 ur**

Poglejmo si izračun prispevkov delojemalca (22,10 %), ki jih obračunamo od bruto plače. Ker je bruto plača za obračun prispevkov 2.200,00 EUR, bomo prispevke izračunali tako, da

bomo izračunali, koliko je 22,10 % od bruto plače (2.200,00 EUR x 22,10 %). Skupni znesek prispevkov znaša 486,20 EUR. Na enak način izračunamo posamezne vrste prispevkov (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov	**2.200,00**	**EUR**
PRISPEVKI DELOJEMALCA	**486,20**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**486,20**	EUR
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	341,00	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	139,92	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,14 %)	3,08	EUR
1.4. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	2,20	EUR

Zdaj lahko ugotovimo, koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo:

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 486,20 EUR in
- davčne olajšave, v tem primeru le splošno olajšavo, ki znaša 254,28 EUR.

	Bruto plača	**2.200,00**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	486,20	EUR
-	Davčne olajšave	254,28	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**1.459,52**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15), lahko izračunamo, koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 3. dohodninski razred, zato je najvišja davčna stopnja 41 %. Od zneska 617, 54 EUR (1. dohodninski razred) bomo odvedli 16 % davka, od zneska 617,53 (2. dohodninski razred) bomo odvedli 27 %, od razlike med ugotovljeno davčno osnovo in spodnjo mejo 3. dohodninskega razreda (224,45 EUR) bomo odvedli 41 % davka.

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	1.459,52	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16%	98,81	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27%	166,73	EUR
Nad 1.235,07 EUR	41%	92,02	EUR
DAVEK SKUPAJ		**357,56**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od bruto plače, da dobimo neto izplačilo.

	Bruto plača	2.200,00	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	486,20	EUR
-	Davek (dohodnina)	357,56	EUR
=	**Neto plača**	**1.356,24**	**EUR**

Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. Ker pa je delavec upravičen še do povračila stroškov prevoza in prehrane, izračunajmo še ta znesek. Delavec je bil navzoč na delovnem mestu vseh 22 delovnih dni, zato za prehrano prejme 88,00 EUR (4,00 EUR na dan x 22 delovnih dni), za prevoz pa znesek mesečne vozovnice (35,00 EUR).

	Neto plača	1.356,24	EUR
+	Prehrana	88,00	EUR
+	Prevoz	35,00	EUR
=	**Nakazilo na TRR**	**1.479,24**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12). Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo.

Bruto osnova za obračun prispevkov	**2.200,00**	**EUR**
PRISPEVKI DELODAJALCA	**354,20**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**354,20**	**EUR**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	194,70	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	144,32	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06%)	1,32	EUR
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	11,66	EUR
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	2,20	EUR

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 2.554,20 EUR oz. vsota bruto plače delavca in prispevkov delodajalca (16,10%). Če prištejemo še materialne stroške prevoza in prehrane (123,00 EUR) ugotovimo, da moramo za plačilo tega delavca priskrbeti 2.677,20 EUR.

	Bruto plača	2.200,00	EUR
+	Prispevki delodajalca (16,10%)	354,20	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO BREZ MATERIALNIH STROŠKOV**	**2.554,20**	**EUR**
+	Stroški za prehrano	88,00	EUR
+	Stroški za prevoz	35,00	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO Z MATERIALNIMI STROŠKI**	**2.677,20**	**EUR**

Rešitev naloge 3.3b

Najprej pripravimo splošne obračunske podatke. Če obračunavamo plačo za marec 2009, bomo upoštevali splošne obračunske podatke za marec 2009 (Preglednica 2, stran 12). Sledi priprava podatkov za delavca. Delavec ima splošno davčno olajšavo v višini 254,28 EUR in olajšavo za 1 otroka v višini 187,62 EUR (Preglednica 3, stran 14). Delavec nima dodatkov k plači niti odtegljajev pri plači. Za 2 dneva letnega dopusta moramo izračuati nadomestilo plače (glejte še: Višina nadomestila, stran 14). Pri izračunu nadomestila plače za dela proste dni izhajamo iz 7. odstavka 137. čl. ZDR, ki določa, da delavcu pripada nadomestilo plače v višini njegove povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev. Povprečna plača za zadnje tri mesece znaša 1.600,00 EUR. Ker je v marcu 2009 vseh ur 176, je urna osnova za obračun nadomestila 9,09 EUR (1.600,00 EUR/176 ur). Dodatek za delovno dobo je že upoštevan v nadomestilu, zato ga pri urah dopusta ne bomo posebej obračunali. Urna osnova za redno delo znaša 8,52 EUR (1.500,00 EUR/176 ur). K urni osnovi za redno delo moramo prišteti še dodatek za delovno dobo v višini 10 % oz. 0,85 EUR.

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – redno delo	8,52	96	817,92
Dodatek za delovno dobo	0,85	96	81,60
Nadomestilo plače – letni dopust	9,09	80	727,20
Skupaj bruto plača			**1.626,72**
Dodatek za delovno dobo			10 %
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave za vzdrževane člane	187,62		EUR
Olajšave skupaj	**441,90**		**EUR**
Prehrana na dan	5,00		EUR
Prevoz	0,00		EUR
Delovni dnevi - redno delo	12 dni		96 ur

Delovni dnevi – letni dopust	10 dni	80 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**	**176 ur**

Poglejmo si izračun prispevkov delojemalca (22,10 %), ki jih obračunamo od bruto plače. Ker je bruto plača za obračun prispevkov 1.626,72 EUR, bomo prispevke izračunali tako, da bomo izračunali, koliko znaša 22,10 % od bruto plače (1.626,72 EUR x 22,10 %). Skupni znesek prispevkov znaša 359,51 EUR. Na enak način izračunamo posamezne vrste prispevkov (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.626,72**	**EUR**
PRISPEVKI DELOJEMALCA	**359,51**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**359,51**	EUR
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	252,14	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	103,46	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,14 %)	2,28	EUR
1.4. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	1,63	EUR

Zdaj lahko ugotovimo, koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo:

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 359,51 EUR in
- davčne olajšave, ki znašajo 441,90 EUR.

	Bruto plača	**1.626,72**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	359,51	EUR
-	Davčne olajšave	441,90	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**825,32**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15) lahko izračunamo koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 2. dohodninski razred, zato je delno obdavčeno s 16 % (do zneska 617,54 EUR), delno pa s 27 % (razlika med davčno osnovo in že obdavčenim zneskom).

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	825,32	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16%	98,81	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27%	56,10	EUR
Nad 1.235,07 EUR	41%		
DAVEK SKUPAJ		**154,91**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od bruto plače, da dobimo neto izplačilo.

	Bruto plača	1.626,72	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	359,51	EUR
-	Davek (dohodnina)	154,91	EUR
=	**Neto plača**	**1.112,30**	**EUR**

Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. Ker pa je delavec upravičen še do povračila stroškov prevoza in prehrane, izračunajmo še ta znesek. Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 12 delovnih dni, zato za prehrano prejme 60,00 EUR (5,00 EUR na dan x 12 delovnih dni).

	Neto plača	1.112,30	EUR
+	Prehrana	60,00	EUR
=	**Nakazilo na TRR**	**1.172,30**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca, moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12). Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo.

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.626,72**	**EUR**
PRISPEVKI DELODAJALCA	**261,90**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**261,90**	**EUR**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	143,96	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	106,71	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06%)	0,98	EUR
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	8,62	EUR
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	1,63	EUR

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 1.888,62 EUR oz. vsota bruto plače delavca in prispevkov delodajalca (16,10%). Če prištejemo še materialne stroške prevoza in prehrane (60,00 EUR), ugotovimo, da moramo za plačilo tega delavca priskrbeti 1.948,62 EUR.

	Bruto plača	1.626,72	EUR
+	Prispevki delodajalca (16,10%)	261,90	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO BREZ MATERIALNIH STROŠKOV**	**1.888,62**	**EUR**
+	Stroški za prehrano	60,00	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO Z MATERIALNIMI STROŠKI**	**1.948,62**	**EUR**

Rešitev naloge 3.7

Najprej pripravimo splošne obračunske podatke. Če obračunavamo plačo za marec 2009, bomo upoštevali splošne obračunske podatke za marec 2009 (Preglednica 2, stran 12). Sledi priprava podatkov za delavca. Delavec ima priznano samo splošno davčno olajšavo v višini 254,28 EUR (Preglednica 3, stran 12). Delavec nima dodatkov k plači niti nima odtegljajev pri plači.

Za obračun bonitete je treba izračunati osnovo za 3. leto: 15.000,00 EUR – 3 x 15 % x 15.000,00 EUR = 8.250,00 EUR. Davčna osnova torej znaša 1,5 % od 8.250,00 EUR, kar je 123,75 EUR mesečno, ob predpostavkah, da delavec prevozi zasebno več kot 500 km na mesec in da mu delodajalec ne zagotavlja goriva.

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – redno delo	11,36	176	2.000,00
Dodatek za delovno dobo	1,14	176	200,00
Boniteta	-	-	123,75
Skupaj bruto plača			**2.323,75**
Dodatek za delovno dobo			10 %
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave skupaj	**254,28**		**EUR**
Prehrana na dan	4,00		EUR
Prevoz	35,00		EUR
Delovni dnevi	22 dni		176 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**		**176 ur**

Poglejmo si izračun prispevkov delojemalca (22,10 %), ki jih obračunamo od bruto plače. Ker je bruto plača za obračun prispevkov 2.323,75 EUR, bomo prispevke izračunali tako, da

bomo izračunali, koliko znaša 22,10 % od bruto plače (2.323,75 EUR x 22,10 %). Skupni znesek prispevkov znaša 513,55 EUR. Na enak način izračunamo posamezne vrste prispevkov (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov	**2.323,75**	**EUR**
PRISPEVKI DELOJEMALCA	**513,55**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**513,55**	EUR
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	360,18	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	147,79	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,14 %)	3,25	EUR
1.4. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	2,32	EUR

Zdaj lahko ugotovimo, koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo:

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 513,55 EUR in
- davčne olajšave, v tem primeru le splošno olajšavo, ki znaša 254,28 EUR.

	Bruto plača	**2.323,75**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	513,55	EUR
-	Davčne olajšave	254,28	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**1.555,93**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15), lahko izračunamo, koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 3. dohodninski razred, zato je najvišja davčna stopnja 41 %. Od zneska 617, 54 EUR (1. dohodninski razred) bomo odvedli 16 % davka, od zneska 617,53 (2. dohodninski razred) bomo odvedli 27 %, od razlike med ugotovljeno davčno osnovo in spodnjo mejo 3. dohodninskega razreda (320,86 EUR) bomo odvedli 41 % davka.

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	1.555,93	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16%	98,81	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27%	166,73	EUR
Nad 1.235,07 EUR	41%	131,55	EUR
DAVEK SKUPAJ		**397,09**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od bruto plače brez upoštevanja bonitete, da dobimo neto izplačilo.

	Bruto plača	2.200,00	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	513,55	EUR
-	Davek (dohodnina)	397,09	EUR
=	**Neto plača**	**1.289,36**	**EUR**

Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. Ker je delavec upravičen še do povračila stroškov prevoza in prehrane izračunajmo še ta znesek. Delavec je bil navzoč na delovnem mestu vseh 22 delovnih dni, zato za prehrano prejme 88,00 EUR (4,00 EUR na dan x 22 delovnih dni), za prevoz pa znesek mesečne vozovnice (35,00 EUR).

	Neto plača	1.289,36	EUR
+	Prehrana	88,00	EUR
+	Prevoz	35,00	EUR
=	**Nakazilo na TRR**	**1.412,36**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12). Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo.

Bruto osnova za obračun prispevkov	**2.323,75**	**EUR**
PRISPEVKI DELODAJALCA	**374,12**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**374,12**	**EUR**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	205,65	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	152,44	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06%)	1,39	EUR
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	12,32	EUR
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	2,32	EUR

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 2.574,12 EUR oz. vsota bruto plače delavca in prispevkov delodajalca (16,10%). Če prištejemo še materialne stroške prevoza in prehrane (123,00 EUR), ugotovimo, da moramo za plačilo tega delavca priskrbeti 2.697,12 EUR.

	Bruto plača	2.200,00	EUR
+	Prispevki delodajalca (16,10%)	374,12	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO BREZ MATERIALNIH STROŠKOV**	**2.574,12**	**EUR**
+	Stroški za prehrano	88,00	EUR
+	Stroški za prevoz	35,00	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO Z MATERIALNIMI STROŠKI**	**2.697,12**	**EUR**

Rešitev naloge 3.11

Najprej pripravimo splošne obračunske podatke. Če obračunavamo plačo za marec 2009, bomo upoštevali splošne obračunske podatke za marec 2009 (Preglednica 2, stran 12). Sledi priprava podatkov za delavca. Delavec ima splošno davčno olajšavo v višini 254,28 EUR in olajšavo za 1 otroka v višini 187,62 EUR (Preglednica 3, stran 14). Delavec nima dodatkov k plači niti nima odtegljajev pri plači. Za 10 dni letnega dopusta moramo izračuati nadomestilo plače (glejte še: Višina nadomestila, stran 14). Pri izračunu nadomestila plače za dela proste dni izhajamo iz 8. odst. 137. čl. ZDR, upoštevamo 80 % plače delavca v minulem mesecu za polni delovni čas. Plača delavca v februarju 2009 je znašala 1.500,00 EUR. Urna osnova za nadomestilo v marcu 2009 znaša 6,82 EUR (1.500,00 EUR/176 ur x 0,80). Tudi v tem primeru gre za nadomestilo, ki že vključuje dodatek za delovno dobo (in druge dodatke, določene s KP). Če kolektivna pogodba, splošni akt delodajalca ali pogodba o zaposlitvi določajo drugače, bomo upoštevali določila iz kolektivne pogodbe, ki ne smejo biti v nasprotju z ZDR.

Urna osnova za redno delo znaša 8,52 EUR (1.500,00 EUR/176 ur). K urni osnovi za redno delo moramo prišteti še dodatek za delovno dobo v višini 10 % oz. 0,85 EUR.

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – redno delo	8,52	96	817,92
Dodatek za delovno dobo	0,85	96	81,60
Nadomestilo plače – bolniška	6,82	80	545,60
Skupaj bruto plača			**1.445,12**
Dodatek za delovno dobo			10%
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave za vzdrževane člane	187,62		EUR
Olajšave skupaj	**441,90**		**EUR**
Prehrana na dan	5,00		EUR

Delovni dnevi - redno delo	12 dni	96 ur
Delovni dnevi – letni dopust	10 dni	80 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**	**176 ur**

Poglejmo si izračun prispevkov delojemalca (22,10 %), ki jih obračunamo od bruto plače. Ker je bruto plača za obračun prispevkov 1.445,12 EUR, bomo prispevke izračunali tako, da bomo izračunali, koliko znaša 22,10 % od bruto plače (1.445,12 EUR x 22,10 %). Skupni znesek prispevkov znaša 319,37 EUR. Na enak način izračunamo posamezne vrste prispevkov (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.445,12**	**EUR**
PRISPEVKI DELOJEMALCA	**319,37**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**319,37**	EUR
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	223,99	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	91,91	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,14 %)	2,02	EUR
1.4. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	1,45	EUR

Zdaj lahko ugotovimo, koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo:

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 319,37 EUR in
- davčne olajšave, ki znašajo 441,90 EUR.

	Bruto plača	**1.445,12**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	319,37	EUR
-	Davčne olajšave	441,90	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**683,85**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15) lahko izračunamo, koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 2. dohodninski razred, zato je delno obdavčeno s 16 % (do zneska 617,54 EUR), delno pa s 27 % (razlika med davčno osnovo in že obdavčenim zneskom).

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	683,85	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16%	98,81	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27%	17,90	EUR
Nad 1.235,07 EUR	41%		
DAVEK SKUPAJ		**116,71**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od bruto plače, da dobimo neto izplačilo.

	Bruto plača	1.445,12	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	319,37	EUR
-	Davek (dohodnina)	116,71	EUR
=	**Neto plača**	**1.009,04**	**EUR**

Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. Ker je delavec upravičen še do povračila stroškov prevoza in prehrane, izračunajmo še ta znesek. Delavec je bil navzoč na delovnem mestu 12 delovnih dni, zato prejme za prehrano 60,00 EUR (5,00 EUR na dan x 12 delovnih dni).

	Neto plača	1.009,04	EUR
+	Prehrana	60,00	EUR
=	**Nakazilo na TRR**	**1.069,04**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca, moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12). Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo.

Bruto osnova za obračun prispevkov	**1.445,12**	**EUR**
PRISPEVKI DELODAJALCA	**232,66**	**EUR**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**232,66**	**EUR**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	127,89	EUR
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	94,80	EUR
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06%)	0,87	EUR
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	7,66	EUR
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	1,45	EUR

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 1.677,78 EUR oz. vsota bruto plače delavca in prispevkov delodajalca (16,10 %). Če prištejemo še materialne stroške prevoza in prehrane (60,00 EUR), ugotovimo, da moramo za plačilo tega delavca priskrbeti 1.737,78 EUR.

	Bruto plača	1.445,12	EUR
+	Prispevki delodajalca (16,10 %)	232,66	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO BREZ MATERIALNIH STROŠKOV**	**1.677,78**	**EUR**
+	Stroški za prehrano	60,00	EUR
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO Z MATERIALNIMI STROŠKI**	**1.737,78**	**EUR**

Rešitev naloge 3.14

Pri reševanju moramo biti pozorni na dva podatka. Prvi podatek se nanaša na plačo iz minulega preteklega meseca. Delavec bi za polni delovni čas v februarju 2009 prejel 2.200,00 EUR. To pomeni, da bomo za izračun bolniške v breme delodajalca upoštevali izhodiščno urno postavko v višini 12,50 EUR (2.200,00 EUR/176 ur). Ker delavec za čas zadržanosti v breme delodajalca prejme le 80 % plače, moramo upoštevati le 80 % izhodiščne urne postavke oziroma 10,00 EUR (12,50 EUR x 80 %). To urno osnovo bomo upoštevali za prvih 10 delovnih dni. Od 18. marca 2009 namreč obračunamo nadomestilo plače v breme ZZZS, saj je 18. marec 31 dan zadržanosti od dela.

Drugi podatek se nanaša na osnovo za izračun bolniške v breme ZZZS. V tem primeru moramo izhajati iz osnove v letu 2008, ki je znašala 24.000,00 EUR. Ker je bilo v letu 2008 2.088 delovnih ur, lahko izračunamo izhodiščno urno osnovo. Urna osnova za nadomestilo v breme ZZZS znaša 11,49 EUR. V obračunu moramo v skladu z določeno višino nadomestilo v breme ZZZS upoštevati 90 % izhodiščne urne postavke, torej 10,34 EUR (Preglednica 5, stran 33). Ker je količnik valorizacije enak 1,00000, ni treba popravljati zneska urne osnove za nadomestilo v breme ZZZS (Preglednica 6, stran 37). Urna postavka za nadomestilo ni višja od urne postavke, ki bi jo delavec prejel, če bi delal. V tem primeru bi delavec prejel 12,50 EUR na uro (2.200,00 EUR/176 ur).

Ko imamo določene urne osnove, lahko pripravimo obračun plače in nadomestila plače.

Delavec nima bonitet in ne uveljavlja olajšave za vzdrževane družinske člane, zato bomo upoštevali le splošno olajšavo v višini 254, 28 EUR (Preglednica 3, stran 14). Število delovnih dni in praznikov imamo v preglednici s splošnimi podatki. (Preglednica 2, stran 12).

POSTAVKA	Ura (v EUR)	Število ur	Skupaj (v EUR)
Bruto plača – bolniška v breme delodajalca	10,00	80	800,00
Nadomestilo plače – bolniška v breme ZZZS	10,34	96	992,64
Skupaj bruto plača			**1.792,64**
Dodatek za delovno dobo			10 %
Splošna davčna olajšava	254,28		EUR
Olajšave skupaj	**254,28**		**EUR**
Delovni dnevi – bolniška v breme delodajalca	10 dni		80 ur
Delovni dnevi – bolniška v breme ZZZS	12 dni		96 ur
Skupaj dnevi za obračun	**22 dni**		**176 ur**

Pri izračunu prispevkov delojemalca in delodajalca moramo biti pozorni. Pripravili bomo ločen obračun prispevkov od nadomestila plače v breme ZZZS (A) in od nadomestila v breme ZZZS (B). Prispevki delojemalca in delodajalca se računajo enako v obeh primeri. Ločen izračun bomo pripravili, ker ZZZS povrne le tisti del nadomestila, ki se nanaša na obračun ur v breme ZZZS. Te podatke moramo tudi vpisati v ustrezne obrazce. Posamezne vrste prispevkov računamo na podlagi stopenj za obračun (Preglednica 1, stran 12).

Bruto osnova za obračun prispevkov – plača v breme delodajalca (A)	**800,00**	**EUR**			
Bruto osnova za obračun prispevkov – nadomestilo plače v breme ZZZS (B)			**992,64**	**EUR**	
SKUPAJ					**1.792,64**
PRISPEVKI DELOJEMALCA		A		B	**SKUPAJ**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (22,10 %)	**176,80**	**EUR**	**219,37**	**EUR**	**396,17**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (15,50 %)	124,00	EUR	153,86	EUR	277,86
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36 %)	50,88	EUR	63,13	EUR	114,01
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,14 %)	1,12	EUR	1,39	EUR	2,51
1.4. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	0,80	EUR	0,99	EUR	1,79

Zdaj lahko ugotovimo, koliko znaša davčna osnova za izračun akontacije dohodnine. Davčno osnovo izračunamo tako, da od bruto plače odštejemo:

- prispevke delavca, ki v tem primeru znašajo 396,17 EUR in
- davčne olajšave, v tem primeru le splošno olajšavo, ki znaša 254,28 EUR.

	Bruto plača	**1.792,64**	**EUR**
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	396,17	EUR
-	Davčne olajšave	254,28	EUR
=	**Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine**	**1.142,19**	**EUR**

Na podlagi dohodninske lestvice (Preglednica 4, stran 15) lahko izračunamo, koliko znaša akontacija dohodnine. Davčna osnova za izračun akontacije dohodnine je v dohodninski lestvici uvrščena v 2. dohodninski razred, zato je do zneska 617,54 EUR obdavčena s 16 %, nad zneskom 617,54 pa s 27 %.

AKONTACIJA DOHODNINE			
Davčna osnova (bruto osnova za obračun- prispevki delojem.- dačvne olajšave)	1.142,19	EUR	
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0,00 EUR do 617,54 EUR	16%	98,81	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27%	141,66	EUR
Nad 1.235,07 EUR	41%		
DAVEK SKUPAJ		**240,47**	**EUR**

Izračunali smo prispevke delojemalca in dohodnino, ki jih moramo odšteti od bruto plače, da dobimo neto izplačilo. Neto plačo nakažemo delavcu na njegov TRR. V tem primeru delavec ne dobi povračila stroškov prevoza in prehrane.

	Bruto plača	1.792,64	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 %)	396,17	EUR
-	Davek (dohodnina)	240,47	EUR
=	**Neto plača**	**1.156,00**	**EUR**
=	**Nakazilo na TRR**	**1.156,00**	**EUR**

Poleg prispevkov, ki se plačujejo od bruto plače delavca, moramo plačati še prispevke, ki bremenijo delodajalca. Ti znašajo 16,10 % od bruto plače delavca (Preglednica 1, stran 12). Izračunamo jih na enak način kot prispevke delavca. To pomeni, da bruto plačo množimo z ustrezno prispevno stopnjo. Tudi v tem primeru bomo obračunali prispevke ločeno za del, ki bremeni delodajalca (A) in za del, ki bremeni ZZZS (B).

Bruto osnova za obračun prispevkov – plača in nadomestilo plače	**800,00**	**EUR**			
Bruto osnova za obračun prispevkov – nadomestilo plače v breme ZZZS			**992,64**	**EUR**	
SKUPAJ					**1.792,64**
PRISPEVKI DELODAJALCA		A		B	**SKUPAJ**
1. Prispevki za socialno varnost skupaj (16,10 %)	**128,80**	**EUR**	**159,82**	**EUR**	**288,62**
1.1. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (8,85 %)	70,80	EUR	87,85	EUR	158,65
1.2. Prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,56 %)	52,48	EUR	65,12	EUR	117,60
1.3. Prispevek za zaposlovanje (0,06%)	0,48	EUR	0,60	EUR	1,08
1.4. Prispevek za poškodbe pri delu (0,53 %)	4,24	EUR	5,26	EUR	9,50
1.5. Prispevek za starševsko varstvo (0,10 %)	0,80	EUR	0,99	EUR	1,79

Skupen strošek plače za delodajalca je v tem primeru 928,80 EUR, ker bo delodajalec zahteval povračilo nadomestila od ZZZS v višini 476,10 EUR. Kljub povračilu mora delodajalec za izplačilo zbrati vsa sredstva oz. 1.445,67 EUR za izplačilo plače, nadomestil plače in materialnih stroškov. Del, ki bremeni ZZZS, bo delodajalec dobil povrnjen od ZZZS na podlagi zahtevka.

	Bruto plača in nadomestilo v breme delodajalca	800,00	EUR	
+	Prispevki delodajalca (16,10%)	128,80	EUR	
=	**SKUPAJ STROŠEK PLAČE BREZ MATERIALNIH STROŠKOV**	**928,80**	**EUR**	
	Bruto plača in nadomestilo v breme ZZZS	992,64	EUR	
+	Prispevki delodajalca (16,10%)	159,82	EUR	
=	**SKUPAJ V BREME ZZZS**	**1.152,46**	**EUR**	
=	**SKUPAJ SREDSTVA ZA PLAČO Z MATERIALNIMI STROŠKI**	**2.081,26**	**EUR**	

Rešitev naloge 3.20a

Ker je regres obdavčen po povprečni stopnji dohodnine, moramo ugotoviti, koliko znaša povprečna dohodninska stopnja. Prvi korak je ugotoviti, koliko znaša enomesečni dohodek. To izračunamo tako, da seštejemo zadnjo plačo in znesek regresa za letni dopust. Tega

delimo s številom mesecev, na katere se nanaša izplačilo. V našem primeru se regres nanaša na 12 mesecev. Zadnja izplačana plača je znašala 3.000,00 EUR.

	Bruto plača	3.000,00	EUR
+	1/12 bruto regresa	75,00	EUR
=	Skupaj enomesečni dohodek (bruto plača + 1/12 bruto regresa)	3.075,00	EUR

Od plače izračunamo prispevke delojemalca (22,10 %). Prispevkov ni treba razčlenjevati na posamezne vrste. Ker se regres nanaša na 12 mesecev, bomo pri izračunu davčne osnove upoštevali še 1/12 splošne olajšave in 1/12 olajšave za 1 otroka (Preglednica 3, stran 14). Če bi se izplačilo nanašalo na 6 mesecev, bi upoštevali 1/6 splošne olajšave.

Prispevki delojemalca (22,10 % od plače 3.000 EUR)	663,00	EUR
Splošna olajšava (1/12x3.051,35 EUR)	254,28	EUR
Olajšava za vzdrževanega otroka (1/12 x 2.251,46 EUR)	187,62	EUR

Davčno osnovo izračunamo tako, da od skupnega enomesečnega dohodka odštejemo prispevke in olajšave.

	Enomesečni dohodek	3.075,00	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 % od plače 1.500,00 EUR)	663,00	EUR
-	Olajšave	441,90	EUR
=	Davčna osnova	1.970,10	EUR

Na podlagi davčne osnove izračunamo dohodnino po lestvici:

- 617,54 EUR x 16 %
- (1.235,07 EUR – 617,54 EUR) x 27 %
- (1.970,10 EUR – 1.235,07 EUR) x 41 %

Akontacija dohodnine (po lestvici)			
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0 EUR do 617,54 EUR	16%	98,81	EUR
Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27%	166,73	EUR
Nad 1.235,07 EUR	41 %	301,36	EUR
DAVEK SKUPAJ		566,90	EUR

Izračunan davek delimo z davčno osnovo. Rezultat, izražen v %, je povprečna stopnja dohodnine, ki jo upoštevamo pri posamezni vrsti izplačil.

Davek	566,90	EUR
Davčna osnova	1.970,10	EUR
Povprečna stopnja dohodnine (davek/davčna osnova x 100)	28,78	%

Zdaj lahko izračunamo znesek neto regresa. Ta znesek izračunamo tako, da od bruto zneska regresa odštejemo davek po izračunani povprečni stopnji.

Bruto regres	840,00	EUR	
AKONTACIJA DOHODNINE:			
Davčna osnova = bruto regres	840,00	EUR	
	Stopnja	Davek	
DAVEK PO POVPREČNI STOPNJI SKUPAJ	28,78%	241,71	EUR
NETO REGRES = Bruto regres - davek	598,29	EUR	
NAKAZILO NA TRR	598,29	EUR	
SKUPAJ SREDSTVA ZA REGRES	840,00	EUR	

Rešitev naloge 3.20b

Ker je regres obdavčen po povprečni stopnji dohodnine, moramo ugotoviti, koliko znaša povprečna dohodninska stopnja. Prvi korak je ugotoviti, koliko znaša enomesečni dohodek. To izračunamo tako, da seštejemo zadnjo plačo in znesek regresa za letni dopust. Tega delimo s številom mesecev, na katere se nanaša izplačilo. V našem primeru se regres nanaša na 12 mesecev. Zadnja izplačana plača je znašala 3.000,00 EUR.

	Bruto plača	3.000,00	EUR
+	1/12 bruto regresa	75,00	EUR
=	Skupaj enomesečni dohodek (bruto plača + 1/12 bruto regresa)	3.075,00	EUR

Od plače izračunamo prispevke delojemalca (22,10 %). Prispevkov ni treba razčlenjevati na posamezne vrste. Ker se regres nanaša na 12 mesecev, bomo pri izračunu davčne osnove upoštevali še 1/12 splošne olajšave in 1/12 olajšave za 1 otroka (Preglednica 3, stran 14). Če bi se izplačilo nanašalo na 6 mesecev, bi upoštevali 1/6 splošne olajšave.

Prispevki delojemalca (22,10 % od plače 3.000 EUR)	663,00	EUR
Splošna olajšava (1/12x3.051,35 EUR)	254,28	EUR

Davčno osnovo izračunamo tako, da od skupnega enomesečnega dohodka odštejemo prispevke in olajšave.

	Enomesečni dohodek	3.075,00	EUR
-	Prispevki delojemalca (22,10 % od plače 1.500,00 EUR)	663,00	EUR
-	Olajšave	254,28	EUR
=	Davčna osnova	2.157,72	EUR

Na podlagi davčne osnove izračunamo dohodnino po lestvici:

- 617,54 EUR x 16 %
- (1.235,07 EUR – 617,54 EUR) x 27 %
- (2.157,72 EUR – 1.235,07 EUR) x 41 %

Akontacija dohodnine (po lestvici)			
Razred	Stopnja	Davek	
Nad 0 EUR do 617,54 EUR	16%	98,81	EUR

Nad 617,54 EUR do 1.235,07 EUR	27%	166,73	EUR
Nad 1.235,07 EUR	41 %	378,29	EUR
DAVEK SKUPAJ		643,83	EUR

Izračunan davek delimo z davčno osnovo. Rezultat, izražen v %, je povprečna stopnja dohodnine, ki jo upoštevamo pri posamezni vrsti izplačil.

Davek	643,83	EUR
Davčna osnova	2.157,72	EUR
Povprečna stopnja dohodnine (davek/davčna osnova x 100)	29,84	%

Zdaj lahko izračunamo znesek neto regresa. Ta znesek izračunamo tako, da od bruto zneska regresa odštejemo davek po izračunani povprečni stopnji.

Bruto regres	840,00	EUR	
AKONTACIJA DOHODNINE:			
Davčna osnova = bruto regres	840,00	EUR	
	Stopnja	Davek	
DAVEK PO POVPREČNI STOPNJI SKUPAJ	29,84	250,64	EUR
NETO REGRES = Bruto regres - davek	589,36	EUR	
NAKAZILO NA TRR	589,36	EUR	
SKUPAJ SREDSTVA ZA REGRES	840,00	EUR	

Rešitev naloge 3.20c

Če je regres 840,00 EUR maksimalen regres, bi bila povprečna plača v RS za predpretekli mesec lahko največ 1.200,00 EUR, ker se regres do višine 70 % povprečne plače v RS za predpretekli mesec ne všteva v osnovo za prispevke.